

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 200.
1938. szeptember 8., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közölny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

A monarchia szelleme

Királyi szavak:

„Egyetlen gondom a népem iránti határtalan szeretet, egyetlen óhajom: Románia jóléte. Törhetetlenül haladok előre azon az uton, amit országomnak fogadtam. Az ország megmentése az egyetlen parancs számomra, amely irányít minden tetteemben. Az új alkotmány megadja a nép jogait s mindazt, amit egy nagy nép fejlődésének érdeke megkíván, hogy önmaga határozhasson sorsa felett!”

A constantai ünnepség jelentősége

Öfelsége II. Carol király első nyilvános szereplése, édesanyja, a halhatatlan Maria anyakirályné halála után, szeptember 8-ikán történik meg, amikor a minden évben nagy fényvel megrendezett viz-szentelési ünnepségeken megjelenik az uralkodó. Az ünnepségek napja eredetileg augusztus 15-ikére volt kitűzve, közbejött azonban Maria királyné betegségének tragikus végkifejlése, aminek következtében az ünnepség kényszerű halasztást szenvedett.

Öfelsége II. Carol király személyesen először ez alkalommal a legnagyobb kikötőnkben rendezett ünnepségen, megtekinti a tengeri haderő egységeit, a hadiflottát, a cirkálókat és a nagyobb tengeri és dunai hajókat.

Meleg ünneplésben részesül az uralkodó, amikor ismét megkezdi fáradhatatlan tevékenységét a román állam legfontosabb mozgalmainak élén. Öfelsége II. Carol király jelenléte Constantában, különös súlyt kölcsönöz annak az erőfeszítésnek, amely célul tűzte ki az ország fejlett, modern műszaki felszerelésű flottával és jelentős kereskedelmi hajóparkkal rendelkezzen.

A román nép jövőjének jórésze érdekelve van a tengeren és az öreg folyamon, a Dunán. Semmiféle áldozat nem elegendő ahhoz, hogy a harci fegyverek és a gazdasági szállítóeszközök lehetőségét meg erősítsük.

Mindenki, aki a megillető jelentőséget tulajdonítja annak az állampolitikának, amely minél nagyobb vízterület meghódítására törekszik, kellőképpen tudja értékelni az uralkodó constantai jelenlétét, amely az ünnepségeknek olyan egyedülálló fényjelzést kölcsönöz, amit csak a királyi palást adhat meg.

Különösen ezeken a napokon, amikor az államokat újabb veszélyek környékezik, kívánatos az erő megmutatása. A népek ellenálló erejét kimutató időköt élünk, Constantában erre alkalom lesz.

Románia abban a boldog helyzetben van, hogy egy aktív királyi intézmény állandóan segíti, ösztönzi és irányítja lépéseit a minden téren legalkalmasabb és leggyorsabb értelemben és ez feljogosít arra a reményre, hogy Románia, mint tengeri hatalom rövid időn belül jelentős fejlődésen megy át.

Constantában az ország ereje és dicsősége erőteljes módon nyilvánul meg. Ez az ünnepség alkalom lesz arra is, hogy több bizalommal tekintsünk a jövő elé és minden energiánkat a trón és a király köré gyűjtsük, aki nemcsak azt tartja szükségesnek, hogy mindenütt jelen legyen, de arra törekszik, hogy bölcsességével és cselekedeteivel hozzájáruljon az ország felemeléséhez.

A mi uralkodónk nem csupán az állami szuverenitás és egység jelképe, nemcsak reprezentatív és tekintélyes személyiség, aki az ország krónikájába fényes lapokat írt be, de a haza érdekében koncentrált minden energia állandó irányító és buzdító tényezője.

Hála a mi aktív királyságunknak, a román állam állandó belső előmenetelének és megérdemelt, külföldről jövő elismerésnek lehetünk a tanúi.

A korona

Egy nép fejlődésében korszakos változások észlelhetők, változások, amelyek többé-kevésbé átalakítják és az élet követelményeinek megfelelően hozzá idomítják, szellemi és gyakorlati téren történő mozgalmak, változó színpalak ugyanazon a színpadon, egymást követő nemzedékek, amelyek a nemzet sorsának ugyanazt az irányvonalát követik, ugyanazt a sorsot, amelynek ragyogása érdekében az elmúlt generációk annyi fényt sugároztak, szóval ugyanazon hit világában fakadó lendület és hódítási törekvés.

A nemzet nagy családjában az egymást követő nemzedékek egy állandóan kezdődő, de soha véget nem érő láncnak szemei. A harcban és nehézségekben megedzett népi múlt minden fájdalmán túl, a különféle jellegzetes életformákon túl és túl azokon az embertömegeken, ame-

ÖFELSÉGE II. CAROL KIRÁLY ÖFENSÉGE MIHAI NAGYVAJDA

lyek már nincsenek, örködtött egy állandó valami, aminek fényéből osztozott a történelem, egy állandó valami, amely az ivet a jobb eljövendő, a fejlődés felé vitte: a korona.

Ennek a jelképnek jelentősége és értéke döntő volt a román nép számára. A jelen történelmének mozgalmait, melyeket egy látható társadalmi egyen súly-vesztés jellemezett, szintén kihatással voltak arra, hogy a nép lelkében megerősödjön a dinasztia és a korona kultusza, a hit abban a két állandó szimbólumban, amely oly nagy kihatással volt a román nép előre haladására. A lövészárkok felett, amelyekben mindannyian küzdünk, akár a béke, akár a háború idején, állandóan öröködik egy őrszem, mely sebezhetetlen a nyilakkal szemben, bizalmat, nyugalmat és biztonságot sugározva

ki magából. Mint egy éber őrszem tekint előre a jövőbe, a korona nem ismer embereket: az ország és a nemzet az ő egyetlen gondja.

A korona szimbólum, annak viselője élő valóság.

Jogos büszkeséggel kiálthatjuk, hallják meg azok is, akik szeretnek és azok is, akik gyűlölnék, különösen az utóbbiak, hogy a román nemzet minden egyes koronaviselőtől, mind gazdagabb, mind fényesebb örökséget kapott.

Az, aki ma jelképezi az egész nép törekvéseit, sorsunk irányítója a jelen történelmének viharos hullámain, hatalmas arányú személyiség, akinek erényei a jövő ködjébe előre világítanak, egy új élet fény sugarai: Öfelsége II. Carol király, az ország nagystrajere, az első, aki mindig kész a kötelelességteljesítésre.

Öfelsége Mihai nagyvajda az új kötelelességek küszöbén

A gyermekkor virágos réjtjéről, amelyen atyai szeretet simogató sugarai, ugyanakkor azonban a jöttév tanítások pezsdítő hatása, erőt és ellenállást adó esője érte a királyfit, erről a rétről, amelyben szabad pillanataiban, mint valami lelki felüldülésre fog visszagondolni, Mihai nagyvajda, gazdag lelki erényekkel indul az élet magasabb régiói, súlyosabb foglalatosságok és más értelmű, nevelőtárgyú tág látóhatár felé.

A gyermekkor szép évei soha többé nem térnek vissza. Ezek az évek mesék könyvek lapjai maradnak, melyeken túl más, világító példakkal és friss varázsban bővelkedő mese szövődik: az ifjúkor küszöbe ez.

Most idegződik be a tiszta idealizmus, most ütköznek össze és állanak szemben eszmék, most alakulnak ki érzelmek, most mélyül ki a személyiség folyójának ágya. Arról a ragyogásról van szó, amelyben a belső erők forrnak és levezetést keresnek.

Az uralkodó legmagasabb féltő gondja és szeretete öröködik fölötte.

A fiatalság útján az atyai bölcsesség a jó és hasznos cél felé világító farszéként szolgál.

Mihai nagyvajda újabb fokot ért el az élet lépcsőjén. Felséges atya fiának katonai erényeit koszorúzta meg, amikor ifjú vállaira helyezte a román hadsereg hadnagyi csikiát.

Minden egyes rangjelzéssel növekszik a kötelelesség súlya.

Ezek azonban egész lelket, egész embert fognak disziteni.

Mostantól fogva... a történelem aranymese-szálaít szövi.

Erdély monarchikus érzülete

Erdélynek a trón előtti hódolata a történelem pozitív alkotó elemét foglalja magában. A monarchia az egyetlen intézmény, amely erkölcsi törvényességénél fogva belevésődött az itteni lelkiismeretébe és századokon keresztül uralta lelkivilágukat.

Erdély történelme részese volt az évszázadok minden összeütközésének és forgószelének. Egyetlen feszültség hiányzott a történelmi mozgalmak porondjáról. A trónnal szembeni kapcsolataiban a román nép nem ismerte a megfélemlítés tényét, sem a királyi hatáskör elhatárolását. Ellenkezőleg, az egykori krónikák tanúja, hogy az erdélyi románok kizárólag a királyi szuverenitás döntéséhez kötötték sorsukat. A jobbágy Horia-paraszt felkelését 1784-ben a császár talizmánjával iktotta meg, 1848-ban pedig a Szabadság Mezején, Simion Barnutiu, amikor Erdély függetlenségét kinyilvánította, azt kiáltotta: „Éljen a császár!”

Nem volna nehéz megtalálni a monarchikus szellem magyarázatát. Erdélyben nem született meg olyan intézmény, amely a politikai harcok és emberi szenvedélyek felett legyen. Szükség volt arra, hogy egy észokokból és érzelmekből fakadó hatalmat idealizáljanak és ez a hatalom a trón volt. Az kellett, hogy ez az idealizmus ne legyen határok között szorítva, állandó bizalommal és maradéktalan hűséggel párosuljon. Mert, amint a vallási doktrínák abszolút módon bele mélyednek az emberek legbensőbb lelkivilágába, éppen úgy a Korona is érinthetetlen törvény és isteni jog útján behatolt a köztudatba.

A Korona az állami hierarchiák között a legmagasabb felül áll az államon és a társadalmon.

Éppen ezért, talán sehol egybeült a királyi kezdeményezésnek nem volt olyan nagy visszhangja, mint Erdélyben. Mindenki erőteljesen hisz a trón bölcs kormányzásában és annak minden cselekedetét úgy tekinti, mint a nép erkölcsi és anyagi felfegyverzésének gondosságát.

A tegnap, a ma és a holnap történetírója meg egyezik abban, hogy legyen bármilyen zavaros is egyes fordulónál a román társadalom törekvése, túl minden napilapon és programon, a valódi célkitűzéseket legszervezesebben a királyság intézménye tükrözi vissza. Az erdélyi közélet tengelye volt fejlődésünk kritikus időpontjaiban az uralkodóhoz folyamodni. Amikor 1910-ben az akkori magyar kormány megkezdte ismeretes tárgyalásait a román nép vezetőivel, azok Bucurestibe mentek és I. Carol király elé járultak ezzel a kérdéssel: Mi a teendő? Nyolc esztendővel ezután, 1918-ban a gyulafehérvári proklamáció előszavát I. Ferdinand király írta. Ma ennek az évszázadnak a sorsa II. Carol király kezébe van bízva.

Az eddigi vezetőréteg a krízis jeleit mutatta, nem tudott megküzdeni az időkkel. És ekkor megtörtént az, ami Erdély történelmében mindig visszatér: a románság a trón elé járult, kérte a legfelső bírót döntését és a remény himnuszát kiáltotta: „Éljen a király!”

A stockholmi kisebbségi kongresszus eseményeiről beszél Jósika János báró

Kundt képviselő, a szudéta-német delegáció vezetője táviratilag mentette ki távollétét

Stockholm. Kétnapos tanácskozás és vita után befejezte munkáját a nemzetiségi kongresszus is. Ezuttal komoly és sikeres volt ez a munka: hozzájárult ahhoz, hogy a nemzetiségi kérdés lényegének körvonalait világosan és határozottan lássa a világ. Tanácskozásait a szenvedélyektől mentes elfogulatlanság és a tudományos tárgyilagosság jellemezte s ez nem tévesztette el hatását: nem mindennapi jelenség az, hogy tárgyilagosa és elfogulatlanok tudnak lenni éppen azok, akik közvetlenül sokszor személy szerint érdekeltek a tárgyalás kérdésben.

Mint mindig, úgy a magyar delegátusok ebben az évben is vezetőszerepet vittek ebben a munkában. Mind a három magyar nemzetiségi csoport képviseltette magát a konferencián: az erdélyi magyarságot Jósika János báró, a csehszlovákiakat Szüllő Géza, a jugoszláviai Deák Leó dr. képviselte.

A konferencia záró ülése után kérdést intéztünk Jósika János báróhoz, hogy milyen tapasztalatokat és benyomásokat visz haza Stockholmból.

Jósika báró nyilatkozata

— Nem rosszat. — mondta Jósika. — ez a konferencia határozottan élénkebb és tevékenyebb volt, mint a tavalyi Londonban. Lehet, hogy ebben szerepe volt a feltűnő érdeklődésnek, mellyel munkánkat a svéd közvélemény kísérte s nem utolsó sorban annak, hogy ma a nemzetiségi kérdés a világpolitika közepébe került.

— Ma senki sem akar kimaradni abból a munkából, mit ez a kongresszus a nemzetiségi probléma tisztázása körül elvégez. Igen jellemző volt ebből a szempontból az a sok távirati és levélbeli üdvözlés, csatlakozás és biztatás, mit az elnökség a világ minden sarkából kapott. Azok a nemzetiségi csoportok, amelyek nem tudták vagy — valami okból — nem akarták elküldeni kiküldötteiket, táviratilag mentették ki távollamaradásukat. Különösen érdekes volt ebből a szempontból a bécsi csehek távirati csatlakozása: ennek sokféle elvi jelentősége volt, ha visszaemlékezünk arra, hogy a németországi nemzetiségek tízenkét év óta távollamaradtak a konferencia munkájától. Ebben az évben nemcsak a csehek jelentkezték, hanem a szlovének és horvátok részt is vettek.

Üdvözölték a konferenciát nagy nemzetközi békeszervezetek, amelyek eddig tudomást sem vettek munkánkról. A hűséget pedig, mellyel a katalánok kitartanak a konferencia eseményei mellett, a spanyol polgárháború zaja sem tudta elnyelni.

RÓKÁK MINDEN SZINBEN NAGY VALASZTEKBAN

SZŐRMÉK, BUNDÁK

u. o. első díjazás szerint, feltűnő olcsó árban

ANTALFFY szűcsmesternél szinuar megöt.

Ki ön női talapostyály.

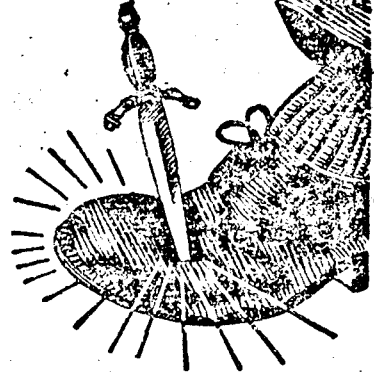
„Amit nem akarsz magadnak, azt ne kövesd el másokon“

— Az alap gondolatot, amely drámai „leitmotiv“-ként kísérte a tárgyalásokat, nagyon egyszerűen meg lehet fogalmazni: amit nem akarsz magadnak, azt ne kövesd el másokon. A svéd sajtó meghallotta ezt a vezérszólást: háromhastós cikket láttam, melynek már a nagybetűs címe azt mondta, hogy a nemzetiségi kérdés kezelését ez a kétféle erkölcs jellemzi a legjobban. A nemzetiségek sorában pedig képviselve van minden európai nemzeti állam népe: a közvetítő és kiegyenlítő szerep, mely a nemzetiségekre vár, már ebben a tényben adva van. Amikor olvassuk, hogy a szudéta-németek képviselőivel egyik nap Benes, a csehszlovák köztársaság elnöke tárgyal órákon keresztül, másnap pedig a német állam fő fogadja őket s ebből senki sem kovacsol már izgatási tőkét, úgy láthatjuk, hogy a nemzetiségek kezdik teljesíteni közvetítői szerepüket. Nemcsak a maguk érdekében, hanem az emberiség nagy ügyének szolgálatában is. Érdekes volt ebből a szempontból az a távirat, melyben Kundt, a szudéta-német delegáció vezetője kimentette távollétét.

Azt sürgönyözte, hogy „nem vehet részt a tanácskozásokban, mert a konferencia elméleti alapelveinek gyakorlati alkalmazása e pillanatban otthon tartja...“

— A konferenciának vannak barátai, akik azért támadják, mert kevésnek tartják, amit végez, ellenségei pedig nagyon is soknak: az

Égő, szuró, nyillaló TYUKSZEMEK

5 percen belül eltávolíthatók, fájdalommentesen, veszélytelenül.

Ne vágja soha tyukszemét! Vérmérgezést okozhat. A következő tudományos módszerrel könnyen és veszélytelenül eltávolíthatja őket: Áztassa be lábait forró vízbe, amelybe egy maréknyi Saltrates Rodell-t öntött. Ezek a gyógyszerek behatolnak a tyukszemek gyökeréig. A fájdalmak azonnal megszűnnek. A tyukszemek annyira felpuhulnak, hogy pusztán kézzel kiemelheti őket gyökerestől. Az ebben a gyógyfürdőben fejlődő oxigén meggyógyítja a fájó, égő kimerült lábakat. A gyulladások és daganatok eltűnnek. Még szűk cipőt is viselhet. Kellemes érzéssel jár. Kérjen a legközelebbi gyógyszerüzletben, vagy drogériában Saltrates Rodell-t. Ára jelentéktelen.

FONTOS! — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kiszéliképpen még ma vásároljon egy csomagot! Takarékosággal szempontokból vásároljon rendszeres csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

igazság nyilván a közepén van valahol és úgy szól, hogy a konferenciának volt és van hivatása. A legsúlyosabb vád az volt ellene mindig, hogy német csinálmány és német hatalmi érdekeket szolgál: a svéd nyilvánosság azonban nem így fogja fel a kérdést, meglátta a nagy elvi problémákat, melyek egészen függetlenek a különböző népek érdekeltségi fokától s ezzel nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ez a vád kezd elhallgatni. Érdekes volt látni egyébként a svédek örömet és meglepetését, hogy ők ezt a problémát a maguk országában nem ismerik: ez minden leirt, vagy kimondott szavukból kicsendült. A kérdésben azonban ők sem egészen érdektelenek: Finnország és Észtország svédjeinek problémái, ha mástermésztiek is, még sincsenek egészen megoldva.

— Végeredményben általános benyomásom az, hogy a nemzetiségi kérdés — két évtized tespedése után — világszerte időszerű. Az elvi probléma mindenfelé gyakorlati kérdés kezd lenni és — akarva, nem akarva — mindenütt előveszik. Ez persze még távolról sem jelenti a megoldást. Amit kézbevesz az ember, le is teheti uira. Mindenesetre több azonban a teljes mozdulatlanságnál és elmeredésnél, ami eddig jellemezte.

Boris bolgár uralkodó meglátogatja az angol királyt

Londonból jelentik: Boris bolgár király kedd délután hosszabb megbeszélést folytatott Halifax lord angol külügyminiszterrel. Este a bolgár királyt és feleségét Wansittard, az angol külügyi hivatal tanácsadója látta vendégül a főváros közelében levő kastélyában. A hét végén Boris király és felesége Balmoralba utaznak az angol királyi pár meglátogatására.

Szervezik a királyi helytartóságok' belső szolgálatát

Bucurestiből jelentik: Szerda reggel a belügyminisztériumban Armand Călinescu belügyminiszter elnökletével az egyes tartományok vezértitkárai megbeszélést tartottak. Szóba került a tartományok beszerzésének módja, valamint az új adminisztrációs törvény alkalmazásának formája. Temes-tartomány alkalmizásában Ciujne Gheorghe dr. vezértitkár volt jelen a tárgyalásokon.

„MATUZ”-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári áron. Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM” égőket. SZABÓ ALBERT
 A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. üveg és porcellán nagyáruháza.
 Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

Európa közvéleménye Nürnbergtől várja a háború és béke kérdésének válaszát

Széleskörű önkormányzattal kívánja megvalósítani a nemzetiségi egyenjogúságot Prága új javaslata. — Berlin higgadtan ítéli meg a francia kormány katonai intézkedéseit. — Számbaveszik azokat az országokat, amelyekre Csehszlovákia fegyveres konfliktus esetén számíthat

Prágából jelentik: Tegnap a késő esti órákban hivatalos helyen a következőkben ismertették a külföldi újságírók előtt azokat az alapelveket, amelyekben a kormány legújabb nemzetiségi javaslata felépül:

1. A közhivatalokban, az államháztartás fontosabb teteiben, az állami szállításoknál és a közintézményeknél érvényre juttatják az arányosság elvét az egyes nemzetiségek számarányának megfelelően.

2. Az egyes nemzetiségekhez tartozó közhivatalnokok saját nemzeti területükön működnek.

3. A biztonsági szolgálatban külön választják a helyi és az állami karhatalmi szolgálatot.

4. A nyelvhasználat terén elfogadják a teljes egyenlőség elvét.

5. Kétszázmillió csehkorona kölcsönt folyósítanak a gazdasági válság által sújtott német vidékek lakosainak felsegítésére.

6. A nemzeti egyenjogúságot nemzeti önkormányzat formájában valósítják meg és ebből a célból körzeti alkotmányt léptetnek életbe. A német nemzetiség minden olyan területen maga fogja intézni ügyeit, ahol a lakosság többsége német, csak az állami egység szempontjából feltétlenül szükséges ügyeket tartják fenn az állami igazgatás számára. Olyan kérdéseket, amelyek önálló igazgatása egyes nemzetiségek fejlődését az egységes állam ke-

retében előmozdítják, a nemzetiségeknek engedik át. Ilyen módon a határok sérthetlenségének és az állam egységének biztonságát összhangba hozza a nemzetiségek fejlődésével.

7. A központi állami hivatalban külön osztályt állítanak fel az olyan kisebbségi ügyek elintézésére, amelyek végső fokon a központi hivatalhoz tartoznak. A nemzetiségi osztályban az egyes nemzetiségekhez tartozó tisztviselőket alkalmaznak.

8. A nemzetiségek jogait külön törvények védik.

9. Azokban a pontokban, amelyek törvényes rendezést nem kívánnak, igyekeznek minél hamarabb megegyezést létesíteni. A szükséges törvényeket a kormány és a szudétanemzetpárt közreműködésével fogják kidolgozni. A törvényjavaslatokat nyomban ezután a parlament elé terjesztik, hogy életbeléptetésük a leghamarabban megtörténhessen. A nemzetiségi szabályzat minden egyes nemzetiségre egyaránt vonatkozik.

Az új javaslat mögött nemcsak a kormány elnök, hanem Benes köztársasági elnök is áll. A szudétanemzetek az új szövegezéssel meg lehetnek elégedve, mert az nagyban követeléseik teljesítését tartalmazza. Ha a szudétanemzetek ezt a javaslatot sem fogadják el, az angol kormány Csehszlovákia azonnali megsegítésére siet majd.

Hitler meglepetéssel fogadta Franciaország erélyes fellépését

A Baseler National Zeitung nagy fontosságot tulajdonít annak a ténynek, hogy Hitler kancellár péntekre tervezett nagy beszédét hét órára halasztotta. A lap szerint ezt az elhalasztást a francia hadikészülődések okozták, melyek új nemzetközi helyzetet idéztek elő. Hitler ez az erőteljes francia lépés váratlanul érte, mert azt hitte, hogy mint eddig minden esetben, a francia kormány ezúttal is ölvetett kezekkel szemléli Németország Csehszlovákiával szembeni lépését. Hitler most már tudja, Csehszlovákiába való bevonulás esetén, milyen veszélyekkel kerülhet szembe. A megváltozott helyzet szükségessé tette Hitler beszédének az elhalasztását.

Hitler kancellár hétfőn este a nürnbergi operaházban Wagner Richárd „Mesterdalnokok” című operáját nézte végig táborkara kíséretében. A kancellár egy páholyban ült, nyugodtan figyelte az előadást, miközben a szolgálatban lévő segédtestis értesítette Hitlert arról a hírről, hogy a francia kormány rendkívüli katonai intézkedéseket léptetett életbe. A hír nagy meglepetést váltott ki Hitler környezetében, mert váratlanul érkezett. Akik közel álltak a kancellárhoz, úgy látták, hogy Hitler arca elkomorodott. A kancellár néhány perc múlva azonban visszatért páholyába és tovább nézte az előadást.

A német sajtó szinte egyhangúlag megállapítja, hogy a francia katonai riadó készletnek nincs messzemenő jelentősége. Németország figyelme Nürnberg felé irányul. De nemcsak a német, hanem egész Európa közvélemé-

nve Nürnbergtől várja a háború vagy béke kérdésére a választ.

A Daily Express varsói tudósítója a következőket jelenti a lengyel fővárosból: Napok óta élénk diplomáciai tevékenység és lázas tanácskozások folynak a fővárosban. Lengyelország egyelőre szilárdan el van szánva, hogy a lehetőségig megőrzi semlegességét minden irányban. Ebből folyik az a tény, hogy a lengyel kormány többrendbeli intervenció dacára sem hajlandó átengedni sem orosz csapatokat, sem repülőgépeket, sem fegyver és municiókat területein.

Feltűnést keltenek azok a tárgyalások és megbeszélések — jelenti az angol újság — amelyek Románia és Lengyelország között folynak. Az is kétségtelen, hogy a lengyel nép többsége nyomást gyakorol a kormányra, amelyet rá akar venni, hogy álljon a demokrácák mellé.

Varsóban híre jár, hogy Beck lengyel külügyminiszter a jövőhéten Genfben találkozik Petrescu-Comnen román külügyminiszterrel, továbbá Bonnet francia külügyminiszterrel. Ott fog ejdőzni, hogy sikerül-e Lengyelországot magatartásának megváltoztatására rávenni.

Megkapta a szudétanemzet párt Prága új javaslatát

A Havas-ügynökség jelenti: Azok a manőverek, amelyek 24 óra óta folynak, arra engednek következtetni, hogy a szudétanemzetek időt akarnak nyerni, és halogatni kívánják a válasz megadását

a csehszlovák kormány javaslataira. A csehszlovák kormány véget akar vetni ezeknek a manővereknek és éppen ezért szerdán reggel expressz futár útján küldte meg a javaslatok szövegét Kundt képviselő lakására.

A szudétanemzet párt ma a következő hivatalos közleményt hozta nyilvánosságra:

„Kundt képviselő ma reggel megkapta a csehszlovák kormány új javaslatait. Délelőtt 11 órakor a képviselő a szudétanemzet párt tárgyalással megbízott tagjaival összeült és megbeszéléseket folytatott. fél 1 órakor pedig Kundt képviselő Roiche társaságában kihallgatáson jelent meg Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnökkel. A szudétanemzet-párt bizottsága tanulmányozni fogja a kormány javaslatait és miután a szükséges felvilágosításokat még beszerezte, fel fogja terjeszteni azokat a szudétanemzet-párt vezetőségének. Hangsúlyozni kívánják, hogy a szudétanemzet-párt sem Runciman lord, sem pedig az angol kiadtság valamely tagjától nem kapott javaslatokat és sajnálkozásukat fejezik ki, hogy a csehszlovák kormány javaslataival kapcsolatosan előadódott indiszkrét következtében a javaslatok tartalma nyilvánosságra került és tendenciózus beállítású hamis hírek láttak napvilágot”.

Benes köztársasági elnök nem hajlandó további engedelményekre

Londoni jelentés szerint az angol sajtó izgatott érdeklődéssel figyeli az új tervezet részleteit.

A Daily Express értesülése szerint a prágai kormány a szudétanemzet követelések hatvan százalékát adja meg és Hitler azoknak a kilencven százalékát követeli. A Times azt írja, hogy

abban az esetben, ha a szudétanemzetek még most is többet fognak majd követelni, ez annak lesz a jele, hogy nem érik magukat jól a csehszlovák köztársaságban és esetlegesen meg kellene gondolni alaposan a lap szerint, hogy érdemes-e Prágának tovább harcolni értük és nem lenne-e egyszerűbb és jobb, ha a szudétanemzet területeket átadná.

A francia lapok is szenzációként közlik az új prágai terv 9 pontját. A Jour szerint a nemzetközi válság diplomáciai téren már túlhaladt a legveszélyesebb ponton. Az Oeuvre úgy tudja, hogy az új terv kidolgozása körül Runciman és Benes között heves jelenet játszódott le az utóbbi napokban.

Runciman lord ugyanis nyitva akarta hagyni a kapukat az új tervezetben az esetleges újabb engedelmények számára. Benes azonban a leghatározottabban ellenezte azt, hogy szó lehessen újabb engedelményekre és végül is az ő álláspontja győzött. Szudétanemzet körökből a következőket jelentik: A csehszlovák kormány negyedik terve a szudétanemzet pártnak a Henlein-féle karlsbadi 8 ponttal való utólagos egybevetése azonnal elárulja, hogy

a német követelések legfontosabb pontjai hiányoznak a tárgyalási alaptól.

URANIA 3 5, 7.15, 9.30 [20 161]
 és megnyílnak a szépség, a nagy élmények kapui! Az „isten” GARBO NAPOLEON nagy szereplőmének
Valewska grófnőnek
 százezreket meghódító Charles Boyer-al szerepében:
 Lehetővé tettük OLC50 HELYARAKKAL, a filmek filmjének megtekintését. 3, 5, 7.15 és 9.30-kor.

CORSO: 3 mérs. helyárak. 5, 7.15 és 9.30-kor Tel.: 2065
 Orosz-szovjet film:
Nagy Péter cár
 Oroszország legnagyobb cárijának, reformátorának hősiése élete. Tolstói műve után

A repülésügy fejlődéséről nyilathozik Aradon Cociasiu mérnök, a kisantant körrepülés egyik győztese Román pilóták a repülőverseny győztesének élén

A kisantant körrepülési verseny két első helyezettje román pilóta: a prágai telefonjelentés szerint az első helyezett jelentő „Benés elnök Kupát” Lindner mérnök nyerte és a második helyezett a szintén román Cociasiu mérnök, a zárt körben való repülés világbajnoka. A Gheorghe és Valeria Ionescu házaspár a könnyű képek csoportjában a harmadik helyen végzett.

Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni az első román repülő világbajnokkal.

— A repülőgép a béke idők egyik legfontosabb személy- és postaforgalmi eszköze. — mondotta Cociasiu mérnök, aki egyébként a LARES légforgalmi vállalat igazgatója és a modern román repülésügy egyik úttörője. — Erről kell meggyőzni a tömegeket, mert

a repülés fejlettsége bizonyos mértékig az ország kultúr színvonalát is jelenti.

Az üzleti érdekek a repülőforgalom kezdeti állapotában eltörpülnek s éppen ezért a LARES légforgalmi társaság a személyszállítási és áruforgalmi díjak leszállításával gondoskodik, hogy a néprétegek megbecsüljék azokat az előnyöket, amelyet a repülés nyújt.

— Légforgalmunk az utóbbi esztendőben mint ha a mesebeli óriás csizmáiban járt volna!

— Nehány évvel ezelőtt nem csak a polgári repülés, hanem a külölddel való légi forgalom is elhanyagolt állapotban volt. Az utóbbi esztendőben azonban tökéletesen pótolunk mindent, úgyhogy

jelenleg a nyugati államok színvonalához értünk el a légforgalom kiépítésében, örömmel állapíthatjuk meg, hogy ugy a szomszédos, mint a nyugati államokkal a legelőkelőbb légforgalmat sikerült létesíteni és például a Fekete-tenger partjáról néhány óra alatt Olaszországba repülhet az utas, egyébként a legutóbbi jelentések arról számolnak be, hogy a prágai repülőtéren nagyszabású és meleg ünneplésben részesítették a verseny győzteseit. A verseny eredmény: Negyvenen rajtoltak, de utközben öt gép lemaradt. Aradra érkezett 37 — és Aradon az ismeretes baleset folytán két gép pilótája még kénytelen volt a versenyt lemondani.

A távirati tudósítás szerint a kisantant körrepülési verseny résztvevői a ruzeini repülőtéren 100 kilométeres zárt körben való repülést is rendeztek, amelyet óriási tömeg nézett végig. A belgrádi és csehszlovák sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a versenyyel s a román repülés fejlődésének bizonyítékát látja az elért kitűnő eredményben. București jelentések szerint szerdán érkeznek meg a román versenyzők. A versenybírók tagjai és Egon Nasta, a FARR vezértitkára egy csehszlovák utasszállító gépen szálltak le a baneasai repülőtéren. A győztes román pilótáknak a hazai földön szintén legmélegebb ünneplést készítettek elő Bucureștiben.

Ürmösine Rényi Józsa

zongora'anárno a tanítás' ismét megkezdte
Str. Porumbaru 2.

Bomba robbant a postacsomagban!

2 halott — A bazargicel postahivatal falait szétvetette a bomba

Bazargicből jelentik: Két héttel ezelőtt a baragie-i postahivatalhoz Covata Vasile, callacrai bankigazgató és Patona Ion, volt rendőrtiszt címére csomag érkezett. Mint feladó Nlta Ion, az ilfov megyei Gheboiaia község lakója szerepelt. Miután a címzettek nem tartózkodtak Bazargicben, a csomagot a postahivatal raktárában helyezték el. Tegnap a két címzett visszatért Bazargicba és a postahivatal értesítette őket, hogy címükre csomag érkezett. Patona Ionnak gyanús volt a küldemény és ezért azt kérte, hogy a hatóságok jelenlétében bontsák fel. Patona néhány évvel ezelőtt agyonlőtte Stefanov Kristo bolgár szenátort, amiért perbe fogták, de felmentették. Azóta Patona számos fenyegető levelet kapott és ez indította arra, hogy a csomaggal szemben gyanút fogjon.

A rendőrség Patona kérelmére Nedelescu rendőrkommisszáriust delegálta a csomag felbontásához. A műténél jelen volt a két címzett és a postahivatal vezetője, Papadachie. Abban a pillanatban, amikor a csomagot szétbontották, hatalmas robbanás rázkódtatta meg a postahivatal épületét. A robbanás nyomban megölte Nedelescu rendőrkommisszáriust, míg Patonát és a postahivatal vezetőjének fiát súlyosan megsebesítette. Patonát és a diákok kórházba szállították. Patona a kórházban meghalt, a diák állapota reménytelen. A robbanás oly erős volt, hogy szétvetette a postahivatal falait és megrepedtette a szomszédos házak ablakait. A robbanás színhelyén azonnal megjelent Párvu megyei prefektus és a többi illetékes hatóság vezetői.

Már csak négy napig érvényesek a budapesti Őszi Lakberendezési Vásár utazási és vizumkedvezményei

Budapestről jelentik: A mai gazdasági viszonyok között meglepően nagy sikerrel folyik az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár, amely tudvalevőleg szeptember 1-én nyílt meg és szeptember 12-én este 7 órakor zárul. A vásár sikerét kétségtelenül az óriási választék és a páratlan olcsóság hozta meg, de igen hatalmas vonzóerőnek bizonyultak a nagy attrakciók: a főző- és befőzési versenyek, valamint a nagyszabású asztalterítési verseny. A főző versenyek mellett állandó főző bemutatók is vannak, amelyeknek során a legkiválóbb szakácsok a különböző nemzetek nemzeti ételeit főzik és kóstoltatják az ilyen nyencségek iránt óriási módon érdeklődő közönséggel. Egé-

zen természetesen, hogy a szomszédországok: Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia híres — kedvelt nemzeti ételeinek van a legnagyobb sikerük.

Az utazási és a vizumkedvezmények már csak rövid négy napig érvényesek, mert az utasnak legkésőbb szeptember 12. napján déli 12 óráig kell Budapestre megérkeznie. Amint ismeretes, vizum egyáltalában nem kell, az utleveleket utólag láttatkozzák Budapesten és a láttatkozásért mindössze 2 pengő 50 fillér kezelési illetéket kell fizetni. A látogatók a magyar vasutakon úgy jövet mint menet 50—50 % utazási kedvezményt élveznek. A román vasutakon a visszautazásnál kapnak 50 százalékos kedvezményt, a jugoszláv vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásnál 50—50 százalékos, a csehszlovák vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásnál 33—33 százalékos kedvezményben részesül mindenki, aki a vásár utazási igazolványát megszerzi magának és azzal utazik. Ilyen vásári utazási igazolványt és menetjegyirodában. Az utazási igazolványok ára személyenként: Romániában 150 lei, Csehszlovákiában 30 korona, Jugoszláviában 60 dinár.

CLARIDGE

PENSIO

BUDAPEST

IV., Bécsi utca 5.

Telefon: 182—827.

Tökéletes kényelem.
Elsőrangú konyha.
(Diétás ételek), fürdő
és tusszobák.

Luxushotel
kényeime.

Uri otthon
melege.

**Szép
nagymamák
Ha fiatalos, üde
külsőt akar-próbálja
ki ezt az egyszerű
és könnyű módszert.**

Tejszín és faola, — miúdkeltő sokszorosított finomítva és pasteurizálva — és a többi értékes — de titkosan kezelt — hozzávaló, a 20 esztendő óta használatos titkos eljárás szerint keverésben, adja a hírneves párisi zsiradckmentes fehér Tokalon Crème-et. A Tokalon Crème táplálja és megfiatalítja arcát, rövid idő alatt eltávolítja a ráncokat és más teinthibákat. Az archórt üdvé és fiatallá teszi, kellemes illatot terjeszt és kellemessé teszi közérzetét. Megakadályozza a felesleges szőr és haj-képződést. A francia hölgyekről az a hír van elterjedve, hogy ma még sokkal szebbek, mint pár év előtt. Hozzáértők szerint ez a meglepő változás a Tokalon Crème elterjedt használatának köszönhető. Egy millió tégeitv adnak el havonta ebből a csodálatos kréméből. Kezdje még ma meg használatát és minden reggel fiatalabb külsővel ébred. Az eredményes hatást minden esetben garantálják, ellenkező esetben visszakapja pénzét.

INGYEN. — Lapunk minden olvasója most ingyen kaphat egy szép luxus dobozt Tokalon krémmel (rózsaszín, és fehér) és különféle színű Tokalon puderral. Küldjön 15.— lejt levélbéllyegben portó és csomagolási költségekre a következő címre: Serviciul Publicității TK, secția 13 — L București, Str. Sf. Ionici, 8.

Külföldön tartózkodó katonakötelesek is itthon tartoznak jelentkezni felülvizsgálatra

A Rador jelenti: A katonai felülvizsgálatról szóló híradások kiegészítéséül, illetékes helyről azt közlik, hogy az állandóan, vagy ideiglenesen külföldön tartózkodók is idehaza kötelesek jelentkezni, tehát semmiesetre sem tartózkodási helyük követségén történik a jelentkezésük.

Razzia a piacon

Szerdán reggel az aradi rendőrség razziát rendezett az Avram Iancu téri piacon. Ennek során Crisan Emil rendőrtiszt, a második kerületi rendőrség vezetője megállapította, hogy Szakács Istvánné petrozsényi zöldségkereskedő megszegte az elővásárlási tilalmat. Szakácsné 9 óra előtt nagyobb mennyiségű paradicsomot vásárolt össze. Ezért kihágási jegyzőkönyvet készítettek ellene.

Ugyancsak nagyszabású razziát rendezett az Avram Iancu téri piacon Lust Ferenc dr. hatósági főorvos. Az egészségügyi szemle során a főorvos több kocsi rossz görög és sárga dinnyét kobozott el.

Japán hadihajó támadása a hong-kongi kikötőben

Hong-Kong. Megnem erősített hírek szerint több japán torpedóromboló megjelent a hong-kongi kikötő előtt és támadást intézett az ott horgonyzó halászhajók ellen. A támadás következtében 36 halászbárka elsüllyedt és 100 kínai halász életét vesztette. Az elmúlt évben, amikor a japánok megkezdték a kínai halászbárkák elleni támadást, 450 halászbárkát süllyesztettek el és a bárkákon tartózkodó férfiak, asszonyok és gyermekek, számszerint nyolcezeröttszázán a tengerben lelték halálukat. (Rador.)

Véres ütközet az angol katonaság és arab terroristák között

Jeruzsálemből jelentik: Az angol katonaság egy légrajai támogatása mellett Akretól északra megtámadott egy terrorcsapatot. Két angol katonát a terroristák megöltek, négy angol katona pedig súlyosan megsebesült, miután a terrorcsapat tagjai aláaknázták azt az utat, ahol az angolok őjárata elhaladt. Az akna felrobbant és ez okozta a katonák sérülését. A zendülők egy csapata megtámadta a jaffai rendőrséget. Behatoltak az épületbe, több puskát és revolvért vittek magukkal. (Rador.)

Vlad Alexandru tábornok Arad új polgármestere, Bejan Romulus dr. az első alpolgármester

Az egész országban először Aradra nevezték ki az új városvezetőket. — Megérkezett Bucurestiből a hat évre szóló megbízás, amivel megkezdődött az új közigazgatási törvény gyakorlati alkalmazása

Pénteken förténik meg a belkifálás

Aradváros vezetésében döntő fordulat következett be, amennyiben az új belpolitikai rendszer életbeléptetése után alkalmazott ideiglenes városvezetés megszűnt és a kirendelt polgármester illetve alpolgármester helyére határozott kinevezett polgármestereket állították a városi ügyvitel élére.

Az új közigazgatási törvény értelmében történt országos kinevezések sorában első helyen Aradváros polgármesterének és első alpolgármesterének kijelölése történt meg és a belügyminisztérium határozata értelmében erre a tisztségre Vlad Alexandru tábornokot és Bejan Romulus dr. jelenlegi alprefektust jelölték ki.

Vlad Alexandru tábornok évek óta Aradon él, és kitűnő ismerője a város társadalmi és közéletének. A Szászváros közelében lévő Bábolna községben született, középiskolai tanulmányainak elvégzése után tiszti-iskolába került, ahonnan mint a volt osztrák-magyar hadsereg tényleges tisztjét csapatszolgálatra osztották be. Különböző csapattesteknél működött, majd hosszabb időt töltött a póljai 87-es ezrednél, mint ezredsegéd-tiszt. Pólából került Aradra, ahol a 33-as volt házi ezred tisztikarába nyert beosztást, de nem maradt Aradon, hanem saját kérelmére a Boszniában állomásozó 4-ik zászlóaljhoz vezényelték.

Amikor a háború kitört, azonnal a harc-térre került, ahol súlyosan megsebesedett, majd felépülése után egy osztrák önkéntes zászlóalj élén került vissza a frontra. Később a 28-as vadász zászlóalj őrnagyaként harcolt az olasz harctéren, ahol több kimagasló katonai tett végrehajtása fűződött nevéhez. Erővizben, amidőn csapatteste azt a parancsot kapta, hogy az egyre növekvő olasz nyomás miatt vonuljon vissza, Vlad Alexandru legjobb belátása azt diktálta, hogy az elfoglalt állásokat tovább tartsa és ezzel az egész frontszakasz helyzetét lényegesen megjavította.

Hősies magatartása miatt felettes katonai hatóságok a Mária Terézia rendre terjesztették fel,

de az időközben bekövetkező összeomlás megakadályozta, hogy a kitüntetést meg is kapja.

Az egyesülés kimondása után Vlad Alexandrut a bucarestii hadügyminisztériumba rendelték, résztvett az új román hadsereg

megszervezésében és őt nevezték ki a főhatalom változása után első aradi házi ezred, a 93-asok parancsnokává.

Amikor azután a 93-as gyalogezredet Aradról Craiovába helyezték, Vlad Alexandru ezredes, aki a harctéren szerzett súlyos betegség következtében hadirokkant, nyugdíjaztatását kérte és mint tábornok vonult vissza a tényleges csapatszolgálattól.

Mint magánember tevékeny részt vett az ország közéletében.

Több ízben volt képviselő, majd szenátor, 1929—1932-ig pedig az aradi kereskedelmi és inakamara elnöki tisztségében bizonyította be a közéleti tevékenységre való rátermettségét és kitűnő képességeit.

Általában Aradon mint egyenes, nyílt, felvilágosodottan gondolkodó férfit ismerik, akinek jellemzésére barátai csak ennyit mondanak: „szavára építeni lehet”. Vlad Alexandrut, aki előkelő román család tagja — a híres Baritiu Gheorghe leszármazottja. — rokonai kötelek fűzik *Vnia Salvator* dr. születési klinikai főorvoshoz és *Orezeanu* Romulus törvényszéki főelnök, ezideig kirendelt polgármester feleségéhez. Bátyja, Vlad Aurel, volt miniszter és politikai szintén vezető szerepet játszott a közelmúltban megszüntetett politikai rezsim idején.

Arad új polgármesterét nem találta itt a kinevezésről szóló belügyminiszteri rendelkezés. A tábornok hábolnai családi birtokán nyaral, ahonnan csak elcséjén óhajtott visszatérni. Így az Aradra érkezett távirati értesítésről nem is szerzett tudomást, mert az aradi lakás személyzete nem tudta mit tartalmaz a Bucurestiből érkezett sürgöny. Pacuraru Brutus, a kereskedelmi és inakamara főtitkára azonban Bucurestiben tartózkodott, amikor a döntés megtörtént és nyomban táviratozta az új polgármesternek, akihez baráti kapcsolatok fűzik.

Dr. Bejan Romulus hivatali pályafutása közismert az aradiak előtt. Aradon született, iskoláit is itt végezte és 1922-ben mint vármegyei jegyző került az aradi prefektúrára. Egy évvel később már főispáni titkár volt és azóta hivatali karrierje töretlen vonalban ivelt felfelé. Három esztendeig működött mint főispáni titkár Aradon, majd 1926-tól 1928-ig Arad megyében mint főszolgabíró teljesített szolgálatot. A következő évben

*Gyönyörűen, ruganyosan
simul a lábhoz!*

A finom harisnya feszül és a selyem olyan simulékony marad, mint az első napon. Nem csoda — harisnyáit kizárólag Lux szappanpehellyel mossad.

LUX

LUX hideg vízben is azonnal habzik

már Háromszék megyében volt főszolgabíró és innen 1931-ben előbb Hunyad megye, majd pedig Háromszék megye prefektusává nevezték ki. Mint megyefőnök évekig teljesített szolgálatot és eddigi állásából fontos pozíció betöltésére szolgálták fel, mert a kolozsvári közigazgatási bíróság első referense lett. Már itt is és azóta is több közigazgatási munkája jelent meg könyv-alakban és szolgálata elismerésül nevezték ki 1931-ben belügyi vezérfelügyelővé. Ez alkalommal ismét visszatért Aradra, mert körzeti beosztása ide szolgáltatta. Belügyi vezérfelügyelői minőségben került az aradi rendőrkövészura élére és itt jutott hosszú évek után ismét közvetlen összeköttetésbe Aradváros közönségével.

Két esztendeig vezette a rendőrség ügyeit Bejan Romulus dr., aki innen a prefektúrához került mint alispán. Ebben az állásban érte a belügyminisztériumi igazgatóvá történő kinevezése és ezt a rangját most az újabb hat esztendőre szóló alpolgármesteri kinevezése alkalmával is megtartja. Mint alprefektus a megye közigazgatásának élén állt és munkaszeretete, fáradhatatlan munkabírása számos elismerést hozott számára úgy lettesei, mint a közönség részéről. Mostani kinevezése alkalmából a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A kinevezés nem ért váratlanul, de váratlanul ért a belügyminisztérium meghívása az elmúlt héten. Ekkor közölték velem, hogy engem szemeltek ki az aradi alpolgármesteri állás betöltésére, miután ez a pozíció megszűnt politikai állás lenni és közigazgatáshoz értő, feltétlenül jó munkakerőre van szükség. Így esett a választás reám, aki aradi vagyok és akinek a közigazgatásban eltöltött multja nem ismeretlen a belügyminisztériumban. A megisztelő megbízatást elfogadtam és azon leszek, hogy — mint azt az eddigi vezetésem alatt állt intézmények élén is megtertem — megfelelek a bizalomnak. Rendbe akarom hozni a városháza ügyvezetését és azt akarom, hogy a tisztviselők tisztában legyenek azzal, hogy ők vannak a közönségért és nem a közönség értük. Vlad tábornok ur, a kinevezett polgármester jelenleg nem tartózkodik Aradon. Hazaérkezése után förténik meg pénteken délelőtt 10 órakor a városháza új tisztviselőségbe való beiktatásunk, amelyet maga Marta Alexandru dr. királyi helytartó végez majd.

Vlad Alexandru tábornok és Bejan Romulus dr. kinevezése abból a szempontból is érdekes, hogy az új közigazgatási törvény életbeléptése óta ezek az első polgármesteri kinevezések. Ami a második alpolgármesteri állás betöltésére vonatkozik, abban az ügyben intézkedés még nem történt. A minisztertanács jegyzőkönyve szerint, amely a kisebbségi politika alapelveit szögezte le, Arad második alpolgármestere bizonyára magyar lesz, de egyelőre még erre vonatkozóan tárgyalások itteni számbavehető magyar körökkel nem történtek, úgyhogy minden bizonnyal erre a pozícióra később neveznek ki megfelelő magyar személyt.

CENTRAL: 8, 5, 7, 15 és 9. 0-ker.

Operett filmen még soha nem aratott olyan átütő sikert, mint a most bemutatott

Denevér

Johann Strauss páratlanul szép muzsikája, a mesteri rendezés és kitűnő szereposztás méltán vitta ki a bemutatott közönségnek ostiaian tetszését. *Lida Baarova, Hans Söhnker, Friedl Czepa, Hans Moser.* Szerző: **Sergij Jaroff kozakkórus**
Kiegészítő műsor:

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Kereszt-taragó ember

*

— Nagyságos ur, csak 10 leit ér meg a munka..? hiszen az üveg öt leibe kerül...

A minorita-templom mellett embercsoportosulás s onnan hangzik ez a méltatlankodó hang. Egy üveg emelkedik a magasba, mintegy bizonyítvánnyal, hogy tényleg csak ennyit ér?..

— Bort árulnak itt? — kérdezi valaki möhön.
— Nem, egy erdélyi művész árulja tehetségét, mely a nép ősi művészet-szeretetéből fakad,
— Üvegben?

Bizony, üvegben. Tessék megnézni: az átlátszó üveg melyen különös iparművészeti munka, amely méltán kelthet csodálatot. A börtönök rabjait és a háború alatt az orosz foglyok készítették illyesmit. A művésznak kópott ruhája van — nem ez a csoda! — csak az, amit a kezében tart. Az üvegben finoman faragott kereszt, amelyhez a hőhérok létrája és a Krisztust kintő szárazságok kicsinyített mása van támasztva.

— Hogy tudta beledugni az üvegbe?

Ez az ő titka... Állítása szerint egy orosz fogolytól tanulta, — a nyomoruság kényszerítette rá.

Gordán Miklós, a napszámos, a szilágymezei Csl-zér községből származik, Kolozsvárra került, ahol nem kapott munkát. Unalmában elővette a bicikliját és szalonna és kenyér helyett egy lécet fariskált vele. Krisztus szenvedése ihlette meg, szépséges keresztet faragott, amit egy vékony-nyaku üvegbe dugott ügyesen. Valaki meglátta és pénzt adott érte. Azóta rájött, hogy így is meg lehet élni, akármilyen nyomoruságos is. A felesége meghalt tifódvészen, a gyermekét a kolozsvári gyermekmenhely vette pártfogásba s ő gyalog megindult Nagyvárád felé. Így járja az országutakat, hogy az üvegbe rejtett keresztet terjessze az emberek között. Aradra is az „apostolok lován” érkezett. Itt két napja a kora őszi éjszakában a Marosparton alszik.

Ezt mind csak az újságírók mondja el. És megnutatja a biciklit is, amelyet kapa helyett kellett kézbe szoritani, hogy „kifaragja” vele a mindennapi kenyeret.

Üvegbe rejtette a keresztet, mert manapság csak így érdekli az embereket... (n. i.)

— IDŐJOSLAT: Változó felhőzet, a hőmérséklet emelkedése és helyenként viharok várhatók.

— AZ ARADI KOZLONY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a hivatalos ünnepre való tekintettel szombaton reggel jelenik meg a szokott időben.

— Genibe utazott a külügyminiszter. Bucuresti. Petrescu-Comnen külügyminiszter, felesége társaságában tegnap reggel a Simplon-expressszel elhagyta az országot és Genibe utazott, hogy részt vegyen a Népszövetség szeptemberi ülésén. A külügyminiszter kíséretében van Raul Anastasiu, a külügyminisztérium sajtóosztályának a főnöke, Solacolu, a Rador távirati iroda igazgatója. A pályaudvar peronján a jugoszláv és a csehszlovák követek bucsúztatták Comnen külügyminisztert.

— Csütörtökön érkezik Aradra Orezeanu törvénytörvényes író. Orezeanu Romulus törvényes író állapötában rohamos javulás állott be. A író néhány nap óta már fent jár és mindennap botra támaszkodva kisebb sétát tesz. Az örvendős javulás kövételében kezelőorvosai nem emeltek kifogást az ellen, hogy a író hazautazhasson. Orezeanu Romulus törvényes író és felesége csütörtökön délután Toronyán át autón érkeznek meg Aradra. Ma felutazott Budapestre dr. Ludoşan törvényes író elnök, ugyasint az aradi szülészeti klinika gondnoka, akik segítségére lesznek az Orezeanu-házaspárnak a hazautazásban. Orezeanu Romulusné állapota is nagymértékben javult.

— Marta Alexandru dr. királyi helytartó lippai látogatása. Marta Alexandru dr. királyi helytartó e hó 5-én autón Bulcs községbe utazott Moosonyi Antal udvari fővadászmester meglátogatására. Miután a királyi helytartó utja Lippán vezetett át, megragadta az alkalmat, hogy hajdani működésének színhelyét, Lippát meglátogassa. Arra a hírre, hogy a királyi helytartó Lippára érkezett, a város vezető emberei siettek Marta Alexandru dr. üdvözlésére. Danila ezredes-polgármester beszédben üdvözlötte a királyi helytartót és a város lakosságának örömét tolmácsolta látogatása felett, egyben Lippa lakosságának ragaszkodását és tiszteletét tolmácsolta. A királyi helytartó szívélyes szavakkal köszönte meg a ragaszkodás megnyilvánulását és biztosította a megjelenteket, hogy mint a multban, most is minden jogos kívánságot meghallgat. Ezután a királyi helytartó Lippa legfontosabb kérdéseiről informáltatta magát. Átvette a lippai nyugdíjasok körvényét, amelyben a királyi helytartó közbenjárását kérték, hogy nyugdíjukat pontosan megkapják. A királyi helytartó ezután meglátogatta a bíróságot, a szolgabíróságot, Lippaüredet és folytatta utját Bulcs felé.

— Szeptember 15-ig jelentkezzenek a pénzügyigazgatóságon az autótulajdonosok. A pénzügyigazgatóság felhívja az összes autótulajdonosokat, hogy az április 1-én lejárt pénzügyi engedély (permis fiscal) becsereklése végett legkésőbb szeptember 15-ig jelentkezzenek.

Őszi ruha, kosztüm és kabát szövet-dívatujdonságok legnagyobb választéka, legjobb minőség, legolcsóbb árban SZMUTNY

nőidívat- és kénye-áruházában Str. Melianu 2-4

— Változások a tehervonatok forgalmában. Bucurestiből jelentik: Az államvasut vezérigazgatósága lényeges változtatásokat léptetett életbe a közvetlen tehervonatok összeállítása és irányítása tereén. Az újítások elsősorban a vasut belső szolgálatára vonatkoznak.

— Az erdőhegyi református iskolások ünnepele. Sikerült iskolaünnepélyt rendeztek vasárnap délután Erdőhegyen, amelyet a szülök és vendégek szép számmal kerestek fel. A műsort Nagy Zoltán lelkész szavai nyitották meg, majd néhány szavaltból, egy sikerült monológból és két szindarabból álló előadás következett, melynek rendezéséért Kilin Sándor igazgató és feleségét illeti az elismerés. Mellettük faradoztak mint az iskoia volt növendékei Nagy Aranka és Nagy Zolika, akiknek alakításai nagyban emelték az előadás nívóját. De minden szereplő megerdemelte a sürü tepsőt és külön elismerést. Prologót mondott Páfy Rózsika, monológot adott elő Varga Mihály. Kitényben szavaltak: Szöllőssy Évi, Szedmak Teri és Balogh Zoli. Ennek utet adott elő Kilin igazgató kíséretével Szedmak Teri és Nagy Aranka. A szindarabban kitényben szerepeltek: Galambos Gizi, Kapros Margit, Erdödi Margit, Szöllősi Sanyi, Megeyesi Sanyi, Tösér Ági, Szöllősi Évi, Szedmak Teri, Nagy Aranka, Nagy Zoli, Varga Mihály, Balogh Zoli. A sikerült hangulatos ünnepelelt huzuz zárta be.

— Másfélmillió kárt okozott a tűz a Herdan-malomban. Bucurestiből jelentik: A Herdan-malomban keletkezett tűz ügyében a hatóságok folytatják a vizsgálatot, mert a tűz okát egyelőre még nem sikerült megállapítani. Mint ismeretes ugyanis, az elmúlt éjszaka folyamán a fővárosi Grozavesti-uton levő Herdan-malomban tűz keletkezett. A lángok a malom szántóhelyiségében és makkaroni-osztályán pusztítottak s mintegy másfélmillió lei kárt okoztak. A tűz a malom földszinti termében keletkezett és az első emeleti termekbe is átterjedt.

Szalldóában

— Uram Isten, mi történt itt?
— Semmi különös, csak Csöpkét kint felejtettük.

— Angol állampolgárságot kapott a Romanovcsalád három tagja. Londonból jelentik: A Romanovcsalád három tagja: Sándor és Mihály herceg, továbbá Xenia hercegnő megkapták az angol állampolgárságot.

— ÖNGYILKOSSÁG. Telefonon jelentették az aradi ügyészségnek az arad megyei Vasovia községből, hogy Oprea Eva 37 éves asszony felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— Tilos étermekben és korcsmákban a must kímérése. A pénzügyigazgatóság az elmúlt évben kelt miniszteri rendeletrre való hivatkozással ismételtén figyelmezteti az összes étteremtulakonosokat, hogy a must kímérése ezekben a helyiségekben szigoruan tilos. — Mustot a miniszteri rendelet alapján csakis a szövetezetek és azok a termelők mérhetnek ki, akiknek megvan az italmérésre engedélyük is.

— VASÁRNAP DÉLELŐTT ZÁRVA TARTANAK A BELVÁROSI BORBÉLYMŰHELYEK. A közelmultban megjelent munkaügyi rendelkezések módot adtak arra, hogy a borbélyműhelyek vagy vasárnap délelőtt nyitvatartsanak és ezzel szemben hétfőn délelőtt zárjanak, vagy pedig vasárnap délelőtt tartanak zárva és hétfőn egész nap nyitva lehessenek. Az aradi munkafelügyelőségen ebben az ügyben értekezletet tartottak, amelynek eredményeképpen a belvárosi borbélyok kifejtették, hogy alkalmazottaikkal el akarják kerülni az estleges konfliktust, mivel ezek ragaszkodnak a vasárnap délelőtti záráshoz és ezért a belvárosi borbélyműhelyek főnökei a vasárnap zárás mellett foglaltak állást. Így tehát már szeptember 11-től kezdve 40 belvárosi borbélyműhely zárva lesz.

— Jogerős a mexikói petroleumforrások kismájítása. Mexikóból jelentik: A Semmitösék visszautastította a petroleum kitermelő társaságok fellebbezését, amelyet a petroleumforrások kismájítása miatt nyújtottak be.

— A KISKERESKEDŐK SZINDIKATUSA felhívja lisztárusítással foglalkozó tagjait, hogy lisztregiszterükkel sürgösen jelentkezzenek a szindikátus irodájában (Horia 10.), ahol díjmentesen utmutatásokat és felvilágosításokat kapnak a regisztervezetésére vonatkozóan.

Legkiválóbb németgyártmányu

VARRÓGÉPEK, KERÉKPÁROK világmárkás RÁDIOK, CSILLÁROK

szenzácólisan kedvező feltételek mellett

Gonda műszerésznel,
Str. Bratianu 9

— KI NYERTE A RÁDIÓ TARGYSORSJA. TEK FÖNYEREMÉNYEIT? Erre a kérdésre felel a Rádióélet pénteken megjelenő száma, amely írásban és képbén mutatja be a három főnyeremény boldog nyertesét. Mulatnak a mulattatók címen megírja a Rádióélet hogyan született meg a mult szombati tarka-est. Pluhár István elmondja, miképen lett ő magyar nótaénekes. A Studio berkeiben történt számtalan kedves história, a sport, a dívat, a konyha, a kézimunka legújabb hírei vólnulnak fel pompás képes oldalban a legszébb kivitelű magyar rádióhetilapban. A Rádióélet kiadóhivatala (Budapest, Sándor-u. 7.) kívánatra bárkinak készséggel küld ingyen mutatványszámot, külföldre is.

— BEIRATKOZASOK A IOSIF VULCAN. INTÉZETBE. Az aradi Iosif Vulcan gimnázium helyzetével kapcsolatban a szülök egyrészes tájékoztatlan volt afelöl, hogy azoknak az intézkedéseknek során, amelyek számos tanintézet megszűnését vonták maguk után, hasonló rendelkezést adtak-e ki a Iosif Vulcan gimnáziummal kapcsolatban is. Az aradi Iosif Vulcan fii.középiskola nem szüött meg, hanem a kereskedelmi liceum alsó fokává alakult át a miniszterium 115.825-1937. számu rendelkezése értelmében és tovább működik. Az 1938-1939. évben az intézet III.-a és III.-b., valamint IV.-a és IV.-b. osztályai mint elméleti gimnáziumi osztályok, míg többi alsófoku osztályai mint kereskedelmi osztályok működnek a Iosif Vulcan-uccai épületben Suciú Vasile igazgató vezetésénél. A III. és IV. osztályokba beiratkozásokat szeptember 10-ig fogadnak el. Ugyancsak tovább működik a Iosif Vulcan elemi iskola is.

Őszi ruhákat, kabátokat test, tisztit

Alexandru **KNAPP** Sándor
modernül berendezett vállalata

Str. Bratianu 2-4. szám. Minorita-palota.
Ep. Radu 10.

Kalmár József

Electro-technikai vállalat,
Str. Bratianu 1. Tel. 11-10.

Rádiók

legmodernebb hálózati és telepés gépek, hangszórók, ac-cumulátorok, csere és javítás, csillárok és electromoto-rok, kerékpárok, Aladdin petróleumlámpák és főzők. — Nagy választék. — Szolid árak. — Pontos kiszolgálás.

Aradiak

a siker mikroionja előtt

Uj énekművészeti karrier indult el Aradról

Az elmúlt hét egyik napján a budapesti rádió műsorában több aradi szerepelt. A sort *Szentgyörgyi Elvira*, az *Aradi Közlöny* munkatársnője nyitotta meg, aki délelőtt tartott érdekes előadást, majd este itteni időszámítás szerint kilenc órakor, — legjobb előadó-időben — *Schmitzer Paula* énekszámait követték. Később, a gazdag műsorú énekművészeti verseny után — az aradi származású *Arvai Margit* zongorázott.

Az aradiak közül a napokban hazaérkezett *Schmitzer Paula*, a kitűnő hangú énekesnő, aki valóban nem mindennapi karrier kezdetén áll. A líg mellett ucca egyik csendes magánházának földszintes lakásában beszélgetünk a fiatal énekművészettel. A finoman, előkelően berendezett polgári lakásban *Schmitzer Paula* álmai valóságá válnak: a lelkiismeretes, szorgalmas tanulás után a tehetséget felfedezték és megnyitották előtte az utat az érvényesülés felé. A többit azonban már ő mondja el:

— Négy esztendővel ezelőtt kezdtem énekelni tanulni — mondja *Schmitzer Paula*. — Előbb Budapesten dr. László Gézánál, majd pedig Olaszországban folytattam tanulmányaimat. Milánóban a legkiválóbb mesterek mondták szakvéleményét hangsúlyozva és nagy szeretettel foglalkoztak velem, mert tehetségesnek találtak.

Schmitzer Paula Olaszországban felvette a hangzatosabb és főként olaszosabb *Paula Pauli* nevet és csakhamar *staggione-társulatoknál* szerepekhöz is jutott úgy, hogy egyben, mint *Tito Schipa* partnere is szerepelhetett. Ez már komoly sikernek számított és biztatták, hogy maradjon továbbra is Olaszországba, sőt kilátásba helyezték előtte, hogy a *Scalaba* is bejuthat. *Schmitzer Paula* azonban nem birta a rendkívül megerőltető munkatempót és visszajött Budapestre, ahol a rádiónál jelentkezett próbaéneklésre. Dohnányi elnöklete mellett egy zsűri hallgatta meg és ennek eredménye volt, hogy levélben meghívták szereplésre. Műsorán egy olasz dal, *Donizetti-operák*, a „Bohéme” egy énekszám, a *Lammermoori Lucia* szerepeltek. Nagy sikere volt.

Schmitzer Paula most ismét lelkesen tanul. Szerepeit tanulja olaszról németre, mert Berlinbe készül. *Stern Magda* zongoraművész nő kíséri ide-haza és a tanulás megerőltető iramban halad előre.

— Berlinbe akarok menni — mondja — mert ott könnyebb az elhelyezkedési lehetőség. Nincs az a fárasztó *staggione*-rendszer, mint Olaszországban, állandó operaházak vannak és remélem, hogy szerződéshez jutok...

Ehhez semmi kétség nem fér. *Schmitzer Paula* föltétlenül szerződéshez jut és mi aradiak még halálani fogunk róla...

— Milyen feltételek mellett kaphatnak kedvezményes rádióengedélyeket a falusi lakosok. Bucurestiből jelentik: Titeanu sajtó és propagandaiügyi alminiszter ma nyilvánosságra hozta azt a határozatot, amelynek értelmében a falusi lakosok rádióengedélyeket a kedvezményes tarifa mellett csak abban az esetben szerezhettek be, ha beigazolják, hogy állandó falusi lakóhely rendelkezőknek, legfeljebb 5 láncc földjük van és kizárólag földműveléssel szerzik jövedelmüket, nem üznek ipart, vagy kereskedelmet és nincsen nyugdíjuk.

— **Csobod János hazaérkezett.**

— **Turisztika.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület (EKE) turista-egyesület Czárán-osztálya szombat délután 6 órakor autót indít Kaszójára. Jelentkezés péntek estig Sándor Iván és Társa sorsjegyirodában.

A Svábhegyi Szanatórium

Budapest

therápiás berendezése korszerű: Elektrotherapia. Rövidhullám, Hochfrequenz, Franklinizáció, Diathermia, Tonisator, mesterséges nap- és fénykezelések. Inhalatórium. Gyógytorna. Mérsékelt utósaion árak. (Igazgató főorvos: dr. Györki Béla)

— Megtiltják a vegyesházasságot Olaszországban. Rómából jelentik: Az „United Press” értesülése szerint az olasz főváros politikai köré számolnak ezzel, hogy az október 1-én összeülő fasiszta nagytanács újabb szigorú rendszabályokat határoz el a zsidóság ellen. Ezek közé tartozik majd az a törvény, amely megtiltja a zsidók részére, hogy a jövőben keresztényekkel kössenek házasságot. Beavatottak tudni vélik, hogy még a félzsidók részére is megtiltják a keresztényekkel kötendő házasságot. Ezenkívül erősen korlátozzák a zsidók tevékenységét a gazdasági, a pénzügyi életben is, valamint az írók, újságírók, ügyvédek és orvosok körében, ahol arányszámot határoznak meg részükre.

— **Temesvári urlovasnő sikerei.** Temesvárról jelentik: *Lovas Miklósné*, *Lovas Miklós*, a „Temoswarer Zeitung” főszerkesztő-tulajdonosának felesége, aki ismét urlovasnő, újabb versenysikereket ért el. *Lovas Miklósné* az ez év májusában Arakon rendezett versenyeken is szép sikerrel szerepelt, a közelműltben pedig Bucurestiben hatalmas konkurenciában megnyerte Románia hölgybajnokságát. Az elmúlt vasárnap Brassóiban szerepelt a temesvári előkelő társaságok kedvence és ott a könnyű vadászugratásban 135 résztvevő közül első díjat nyert, az utána következő páros vadászkadályversenyben szintén elsőnek érkezett célba. A versenybizottság elnöke, *Ilasievici tábornok*, volt udvari marsall volt aki személyesen nyújtotta át a szép kivitelű díszlevelét a verseny végeztével, *Lovas Miklósnének*.

Soliom Magda

akadémiát végzett zongoratanárnő növendékeit felvessz kezdőkől a legfelsőbb képzettségig. Akadémiái vizsgákra előkészít, elméleti oktatót is nyújt. Jelentkezés bármikor. Str. Romul Veloiu 24.

— **Repülő-rekordok.** Newyorkból jelentik: A Newyork államban levő *Sirakuza* közelében *Merrel Phönix* és *Harold Allen* repülők egyfolytában 106 órán át voltak repülőgépen a levegőben és ezzel 48 órával megjavították a világrekordot. Az eredményt azonban még nem hitelesítették, mert a repülők nem tudtak kiindulási helyükre visszatérni, hanem máshol ereszkedtek le. Bécsi jelentés szerint *Kalibacher* és *Tauschek* vitorlázó repülők a spitzenbergi repülőterén 23 óra 39 percig tartó repülést végeztek repülőgépekön, mivel megjavították az eddigi 19 órás vitorlázó repülés rekordját, amelyet egy szovjet repülő tartott.

Csillárok és rádiók

gyári áron részletfizetésre

Sándor Iván & Comp.

cégnél, Arad, Bul. Reg. Maria 18. Tel. 11-32.

— **Meghalt az újabb erdélyi irodalom egyik uttörője.** *Dobay István* vargyasi unitárius lelkész, az unitárius egyház lelkesi karának egyik legképzettebb és legmunkásabb tagja, hosszas szenvedés után 40 éves korában elhunyt. Az elhunyt unitárius lelkész rendkívül értékes irodalmi tevékenységet fejtett ki és költeményeit több belföldi és magyarországi lap közölte. A „Tizenegyek” antológiája is mint költőt mutatta be. *Balázs Ferenc* barátja és kortársa volt már a teológián és így nem véletlen, hogy ugyanazt az utat járta be, mint *Balázs Ferenc*, a szintén fiatalon elhunyt unitárius pap. Temetése kedden délután ment végbe Vargyasán.

— **Magyar nyelvű tanerőkkel látják el Csikmege állami elemi iskoláit.** Csikszeredai tudósítónk jelentik: *Chele Vasile* tanfelügyelő a napokban magához rendelte Csikmege állami elemi iskoláinak igazgatóit. Hosszas megbeszélés keretében ismertette velük a nemzeti nevelésiügyi minisztérium rendelkezését, amely a kisebbegyekekre vonatkozik. Megállapították a rendelet szellemében a beiratásoknak rendjét és megbeszélést a módokat, hogy az állami elemi iskolákat magyarul tanerőkkel látssák el. Ettől az iskolai évtől kezdve Csikmege valamennyi állami elemi iskolájában hetenként négy magyar órát fognak tartani.

— **Magyar tanár vezet a törökországi petróleumkutatásokat.** Budapestről jelentik: *Lóczy Lajos* budapesti egyetemi tanár a török kormány felkérésére Törökországba utazott. *Lóczy Lajos* a török kormány hívta meg a petróleum kutatások vezetésére.

Bajtárs-keresés

Beer Imre, Budapest, *Vilmos császár ut 7.*, arra kéri bajtársait, akik a *Fest. Art. Baon No. 2.*, *8. Feldcompagnie-nál* voltak, küldjék el címüket. *Hess József főhadnagy*, *Carl Hajek főhadnagy*, *Sebök N. zászlós*, *Hyros N. főtüzemester*, *Türk G. Brassóból* és *Katona N. tüzemesterek*, *Wagner N. szakaszvezető*, *Eiter N. káplár* és *Fülöp. Berkovics*, *Nánási, Asztalos, Péter Pál bajtársak*, akikkel *Belgrádban*, *Lovcsen* és *Montenegróban* voltam, küldjék el közelebbi címüket fenti budapesti címre.

— **VILÁGKONGRESSZUST TART A SZALODATULAJDONOSOK NEMZETKÖZI EGYESÜLETE.** Budapestről jelentik: A szállótulajdonosok érténe az idegenforgalomhoz, gyönyörűen rendezik a maguk kongresszusát is: a tengeren lesz a kongresszus, a „Róma” luxushajón, amely *Genovából Olasz-Afrika*ba viszi a résztvevőket. Magyarország számára külön jelentőséget ad a dolognak az, hogy a kongresszus elnöke magyar ember lesz, *Marenchich Ottó*, kormányfőtanácsos, a *Dunapalota* kitűnő vezérigazgatója.

— **Mandula-műtétek vetik alá a kanadai ötös ikreket.** Newyorkból jelentik: A kanadai ötös ikreket közelebbre műtétek vetik alá. Mind az öt *Dionnegyerekek* kivesszik a mandulájukat, amely az ikreknél túltengő fellődésű.

— **Az új közigazgatási törvény — magyarul.** A *Monitorul Oficial* augusztus hó 14-iki számában jelent meg az új közigazgatási törvény, amelyet magyar nyelvre *Dr. Kiss Endre* satmári ügyvéd fordított le avatott készítséggel és alapos jogi tudással. A törvény pontos magyarnyelvű szövege füzet alakban jelenik meg rövidesen. A gyakorlatban nélkülözhetetlen törvénytövege megrendelhető *Kiss Endre dr. ügyvéd* címén: *Satumare, Piața Bratianu 3.*

Fleischerné Deutsch Margit nyelvtanárnő

szabadságáról visszatért. Szeptember 1-től
új b l tanit. — Osoport tanítást vállal.

— **Felmentette a katonai törvénytörés a történelemhamisítás vádjától.** *Gyallay Papp Sándor* ez év március 15-én az egyik kolozsvári napilapban cikket írt s előltem elémelkedett, hogy a románság mikor telepedett meg Szebenmégében. Cikke miatt eljárás indult meg ellene. A katonai törvénytörés tárgyalásán *Barbu őrnagy* ügyész a történelem meghamisítása címén kérte a vádlott megbüntetését, míg *Mircea Georgescu dr. védőügyvéd* felmentést kért. *Gyallay Papp Sándor* az utolsó szó jogán hangoztatta, hogy ő mindig a román—magyar kulturális közlekedés ügyét szolgálta. A katonai törvénytörés felmentő ítéletet hozott.

— **MAGYARORSZÁGI KÜLDÖTTSEG A NEWYORKI VILÁGKIÁLLITÁSON.** A nagy newyorki világkiállítás magyar bizottsága vasárnap indult utnak Amerikába. A hivatalos küldöttség vezetője báró *Kruchina Károly ny. államtitkár* lesz, vele mennek *Weichinger Károly* építésztanár, a kiállítás tervezője, *Unterreiner Rezső* igazgató és ifjabb *Gundel Károly*.

— **A „Consum” legújabb száma részletesen ismerteti a devizarendszerben bekövetkezett jelentős változásokat.** Foglalkozik a betétbiztosítás napirenden levő kérdésével és kimutatja, hogy a jöbönitási bankok számára a betétbiztosítás újabb terhet jelent minden reális haszon nélkül. Közli a „Consum” legújabb száma a legfrissebb vállalati eseményeket, közszállításokat, pénzpiaci híreket. Kérjen mutatószámát a kiadóhivataltól: *Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.*

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

CSÜTÖRTÖK:

ANGEL gyógyszerész, Piața Catedralei 10.
(Tel.: 15-30.)

OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
(Tel.: 14-80.)

KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsești 68. (Tel.: 14-70.)

PÉNTEK:

HAJÓS gyógyszerész, Bulev. Regina Maria 8.
Tel.: 14-90.)

KAIN gyógyszerész, Calea Banatului 1.
Tel.: 17-67.)

NIEDERMAYER gyógyszerész, Str. Gofdu.

SPORT KÖZLÖNY

Tizenegy válogatott játékos közül „csak” kilenc játszik a Venus vasárnapi csapatában

A CAMT elleni győztes csapattal áll ki az AMTE

A nemzeti bajnokság kétségkívül legizgalmasabbnak ígérkező mérkőzése kerül lebonyolításra vasárnap Aradon a Venus és az AMTE együttese között. A fővárosi csapat képességeit mindenki ismeri, akit csak a legcsekélyebb kapcsolatok is fűznek a labdarugáshoz, mégis megemlítjük, mint érdekességet, hogy a Venus vasárnapi csapatában kilenc válogatott játékos szerepel a szintén válogatott, de közben lemondott Ploesteanun és a görög állampolgár, de ugyancsak válogatott klasszisu Humison kívül. A Venusnak ugyanis a vasárnapi és keddi mérkőzések során, ettől a két játéktól eltekintve is tizenegy foballistája szerepelt a két csapatban, részben, mint tényleges játékos, részben, mint tartalék. A „nagy” válogatottban David, Albu, Demetrovici, Bodola, a B) csapatban Iordachescu, Sfera, Barbulescu, Gain, Feraru, Orza és Iordache szerepeltek. Az AMTE ellen természetesen a legjobb csap

pat áll ki, a következő összetételben:

David — Sfera, Albu — Barbulescu, Gain, Demetrovici — Orza, Ploesteanu, Humis, Bodola, Iordache.

Az AMTE nagyszabású előkészületeket folytat az idény legerősebb mérkőzésére és a piros-feketék berkeiben jó szereplést várnak a csapattól. A CAMT ellen a második féldőben már ment a játék és az egyesület vezetői meg vannak győződve, hogy nagy ellenféllel szemben a csapat is nagy teljesítménnyel rukkol ki. A csapat összeállítását illetően az a vélemény, hogy nincsen értelme a vasárnapi csapaton való változtatásnak, úgyhogy a Venus ellen is a CAMT felett győztes együttes áll majd ki; csak Szurgyi szerepel a jobbfelezet posztján:

Gerold — Siclovan, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Bermoser, Léb, Perneki, Dvorsák, Batrin.

A Benes-serleg

mérkőzésein a keddi Jugoszlávia-Románia mérkőzés után a következő a helyzet a táblázaton:

1. Csehszlovákia	3 2 1 - 9 6 5
2. Jugoszlávia	4 1 1 2 6 8 3
3. Románia	3 - 2 1 2 3 2

Aradi játékvezetők

B. ligás mérkőzéseken

Bucuresti. Kijelölték a vasárnapi B) ligás és kupamérkőzések játékvezetőit és az aradi futballbírók közül ismét ketten szerepelnek vidéken. A B) liga nyugati csoportjában a következők a vasárnapi mérkőzések játékvezetői:

Craiovan—Unirea MV, bíró Tovu (Bucuresti).

Minerul—Rovine Grivița, bíró Burdan.

CAMT—Jiul, bíró Husztik.

Vulturii—Soimii, bíró Paunescu (Craiova).

Az Olimpia—Electrica kupamérkőzést Temesváron Tanea Traian dr. vezet.

A Titanus sportünnepsége

Vasárnap a Titanus sportegyesület nagyszabású sportünnepséget rendez Ujaradon, amely iránt sportkörökben élénk érdeklődés nyilvánul meg. A sportprogram a következő:

13.15 órakor: Mailati SE—Ujaradi Iparosok labdarugó mérkőzés.

14.40 órakor: Crisana II—Titanus II. szövetségi mérkőzés.

16.20 órakor: Titanus atlétikai szakosztály—tornaszakosztály kézilabdamérkőzés.

17.35 órakor: Perjámosi Iparos Sportegylet—Titanus revansjellegű futballmérkőzés.

Az AAC hölgy-teniszezői Nagyváradon

A Caracostea női teniszkupa mérkőzése során az AAC hölgygárdája nyerte az aradi zóna döntőjét és most az AAC hölgycsapata Nagyváradra rándul, hogy megvívja zónaközi mérkőzését az NSE kitűnő hölgycsapatával.

Az AAC hölgy-csapata: Rödler Manyi—Kelemen Gizi—Irgl. Izabella összeállításban csütörtökön reggel utazik el Nagyváradra, a hol a kétnapos tenisz-mérkőzés a CFR pályáin csütörtökön délután 4 órakor a két első egyes-mérkőzéssel veszi kezdetét. Az NSE színeiben Liszka Mancsi, Kövér Baba és Gerliczy Mady szerepelnek.

O Praszler megsérült. Praszler Gyula, a Juventus válogatott játékosa a jugoszláv B) válogatott elleni mérkőzésen összefutott Zimermancsi jugoszláv fedezettől és térdén kellemetlen sérülést szerzett. Praszler játéka bizonytalan a Sp. Studentesc elleni mérkőzésén.

Bodola - válogatott középfedezet

Luchide Octav, az FRFA kitűnő főtítkára a keddi válogatott mérkőzés után kijelentette, hogy Juhász sérülése óta nem sikerült megoldani a középfedezet problémáját. Kotormány sem megfelelő — mondotta Luchide — és úgy vélem, hogy legjobban Bodola szerepelhetne ezen a felelősségteljes helyen.

A mérkőzésről egyébként a következőket mondotta Luchide:

— Az eredmény hűen tükrözi vissza a pályán lefolyt játékot és egyben kedvező válogatottunkra nézve. Ami a csapatot illeti, ki kell jelentenem, hogy a csatársort teljesen át kell alakítani: csak tologatnak, anélkül, hogy eredményességre törekednének.

Ugyan az úgy kapából!

A magyar nemzeti bajnokság góllövő listáján a Nemzeti csatára, Pálva vezet 5 góllal, míg 4 góllal Toldi, Zsengellér, Vermes, Nemes, Kiszely és Serfőző szerepelnek.

Az angol ligában a héten néhány mérkőzést bonyolítottak le. Az eredmények a következők: Everton—Aston Villa 3:0, Chelsea—Bolton Wanderers 2:0, Preston North End—Charlton Athletic 2:0, Stoke City—Leeds United 1:1.

Cseh László, a Hungária és a magyar válogatott volt középcsatára ismét játszik egyesületében. A Hungária csapata a Taxisok ellen vele így alakul: Szabó — Kiss, Bíró — Turán, Turay, Dudás — Titkos, Müller. Cseh. Kardos, Vermes.

Szombaton délután kezdődik meg az AAC tenisz-pályáin az egyesület nagyszabású háziversenye, amelyen első és másodosztályú számok keretében a szakosztály egész gárdája starthoz áll.

Vasárnapra a fővárosban a Rapid—Kinizsi mérkőzés kerül sorra, szombatra pedig a Juventus—Sp. Studentesc mérkőzést tüzték ki. Miután az egyesületek megállapodtak, a két mérkőzést vasárnap közös rendezésben bonyolítják le.

O Felépítik az AAC téli kuglpályáját. Az AAC vezetősége legutóbbi ülésén a tekesport folytatóság üzése szempontjából nagyfontosságú határozatot hozott: az egyesület sporttelepén levő két modern tekepályát téli használatra is alkalmassá teszik és zárt tekepályává alakítják át. A költségek jelentős összeget tesznek ki, az AAC azonban nem riad vissza az anyagi áldozattól, hogy a tekesport hívei számára a sportolási lehetőséget biztosítsa.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Băile FELIX

gyógyfürdő Romania
Nagyvárad mellett Pöstyéne

Augusztus 31-től kezdve már életbe léptek az olcsó utószezon árak!

I. oszt. teljes pensio Lei 220

II. oszt. teljes pensio Lei 120

A pensio nincs időtartamhoz kötve!
Mindenkinek addig marad, amíg jól érzi magát!

Egész éven át nyitva!

**Izzappakolás télen is!!
Orth. kóser-étterem!**

A villámsújtott turisták emlékére

Emlékművet avat az Aradi Torna Egyesület

Még élénk emlékezetében él a város társadalmának az a döbbenetes szerencsétlenség, amely a tornaegyesület turistáit érte a múlt év június 20-án. Az első csillagturáról vidám hangulatban visszatérő turistacsapat Livada állomásnál hatalmas erejű vihar lepte meg, mely elől egy kisebb társaság az állomással szemben levő csőszkunyhóban keresett menedéket. Alig helyezkedett el a társaság, a kis házba villám csapott le és az ajtóban álló Márton Istvánt és a szobában álló Schmid Józsefet agyoncsapta, ezenfelül a turista társaság másik öt tagját is súlyosan összeverte. A borzalmas eset annak idején mélyen megrendítette a város egész lakosságát.

A tornaegyesület turista-osztályának magmenekült tagjai az összes turisták, az egyesület vezetőségének és a tagok közreműködésével közadakozásból egy jelentős alapot teremtettek abból a célból, hogy a szerencsétlenség színhelyén emlékművet emeljenek Márton István és Schmidt József emlékére. A kiírt pályázaton a szakértőkből álló zsűri Belezny István, a kiváló aradi művész tervét fogadta el kivitelezésre, melyet a kultuszminisztérium műemlék-bizottsága is jóvá talált és a felállításra megadta az engedélyt. Világos község előjárósága pedig ingyenesen bocsájtotta rendelkezésre a helyszín területét, ahol most már hetek óta szorgos munkások építik az emlékművet. A közel harmincöt ezer leibe kerülő gyönyörű emlékmű dobbeletes erővel szimbolizálja a tragédiát: amidőn a vörösmárványból készült villám két sziklacsoporthoz közeledik.

A tornaegyesület turista-osztályának vezetősége az avatóünnepséget szeptember hó 18-ra, a jövő vasárnapra tűzte ki. Az ünnepélyen a kultuszminiszter képviselője és a Nemzeti Turista Hivatal kiküldöttje is részt vesznek, akik egyidejűleg filmfelvételt fognak készíteni a kegyeletes ünnepségről.

Ugyancsak részt vesznek az ünnepségen a helyi hatóságok vezetői és delegátusai, az aradi és vidéki társaságok, az áldozatok barátai, ismerősei és munkatársainak nagy tömege mellett a tornaegyesület összes tagjai is. Az ünnepségre 3 külön villamos szállítja majd a közönséget Aradról, melynek utazási költsége a műsorral és egy emléklappal együtt mindössze 50.— leibe kerül. A jegyek árusítását pénteken kezdik a Piața Avram Iancu 21. alatti egyesületi helyiségben.

Eddigi tervek szerint a különvonatok Aradról reggel 8, fél 9 és 9 órakor indulnak és az ünnepség befejezése után kettő délelőtt visszatér, míg a harmadik megvárja a kegyeleti turán résztvevőket és este 7 órakor indul vissza Livadaról. Az egyesület vezetősége szívesen látja és hívja meg a nagyközönséget erre a kegyeletes ünnepségre.

O A GLORIA Nagybanán „megfiatalított” csapatával áll ki az FC Carpați elleni mérkőzésre. A Gloria vezetősége — igen helyesen — fiatal játékosait dobja be már most a küzdelmekbe és Codreanu, Zab és Marianut csatásorba való állításával a Gloria teltétlenül csak javulhat. A nagybanáni mérkőzésre egyébként így áll fel a Gloria: Theimer — Varjassy, Volentir — Siclovan, Codreanu, Zab — Igna, Marianut, Fritz, Heneagar, Mercea. Tartalék: Tudor, vagy Micola.

O AZ USA A DC-GYŐZTES! Tegnap bonyolították le az USA—Ausztrália DC-döntő utolsó mérkőzését, melyen az ausztrál Bromwich 6:4, 4:6, 6:0, 6:2 arányban győzött az amerikai Riggs felett és miután az USA már 3:1 arányban vezetett, ilyenformán a mérkőzés 3:2 arányban zárul. Az USA csapata ezúttal tizenharmadszor nyerte meg a DC-t.

**Aranyjéret ellen
Goedecke fele Ország!**

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Angol gazdasági bizottság érkezik Bucurestibe

Szorosabbra fűzik az angol-román gazdasági kapcsolatokat

Londonból érkezett megbízható jelentések szerint szeptember közepe táján fontos küldetésben járó angol gazdasági bizottság érkezik Romániába. A bizottság vezetője lord Lloyd, tagjai pedig Romuald Strong és Sir Frederick Leith-Ross, az angol külügyi hivatal gazdasági osztályának vezetője, valamint a külkereskedelmi szolgálat több fontos hivatali betöltő tisztviselője. Lord Lloyd magas hivatali állásban tevékenykedett az indiai ügyek élén, volt Anglia egyiptomi főbiztosa, — mégpedig a legizgalmasabb időszakban, ami Egyiptom önállóságának elismerését előzte meg, — jelenleg pedig tekintélyes tagja az angol konzervatív pártnak, aki a brit törvényhozásban hangadó szerepet visz.

Az angol gazdasági bizottság küldetésének célja a brit kormány tájékoztatása. Ez a tájékoztatás Románia gazdaságpolitikái, pénzügyi és termelési viszonyaira vonatkozik, mert az angol kormány súlyt helyez a romániai gazdasági helyzet megismerésére. Éppen ezért, a bizottságban helyetfoglaló angol gazdasági szakértők

a román kormány szakminisztereivel együttműködésben részletes jelentést készítenek s ugyanekkor tervezeteket dolgoznak ki az angol-román együttműködésről, elsősorban a hazai mezőgazdasági és bányatermékek értékesítésének viszonylatában.

Megállapítható, hogy az angol kormány — és az angol közvélemény, valamint a brit birodalom vezető gazdasági körői is — egyre fokozódó figyelmet szentelnek Romániának és a velük fennálló gazdasági kapcsolatok kimélyítését kívánják szorgalmazni. Ennek az érdeklődésnek nyilvánvaló megnyilvánulása volt az a nagyfontosságú megállapodás, amelynek eredményeképpen Anglia a román gabonatermésekből 40.000 vagont leköltött.

Legkevesebb egy hétig marad az országban lord Lloyd, akinek elutazása után az angol bizottság többi tagja továbbra is a fővárosban marad, ahol a tárgyalásokat folytatják.

Megszüntetik a főnökök fizetési kötelezettségét az alkalmazottak betegségének első hét napjára

Módosítják a társadalombiztosító pénztár törvényét

Ralea Mihai munkaügyi miniszter az 1933. évi társadalombiztosítási törvény módosítására adott utasítást a minisztérium illetékes ügyosztályának, ahol meg is kezdődtek a tanulmányozásra vonatkozó munkálatok. A törvény öt éves alkalmazása során olyan hiányosságok merültek fel, amelyeknek pótlása feltétlenül szükségessé válik. Szélesebbkörű bizottság foglalkozik a kérdéssel, amelynek tagjai, — hogy

nyugodtabban dolgozhassanak, — Brassóban ülésnek, ahol alapos tanulmány tárgyává teszik a felmerült indítványokat. Állítólag szóba kerül az aggkori biztosítás terve is, amiről már régebben is szó volt. Általában a várható módosítás a biztosítás kereteinek kiterjesztésére, a főnökök a betegség első hét napjára szóló fizetési kötelezettségének megszüntetésére vonatkozik majd.

Erdélyi körutat tesz a földművelésügyi miniszter

Ionescu Siseşti földművelésügyi miniszter a hét folyamán több látogatást tesz Erdélyben. A miniszter szakmai szempontból ellenőrzi az ország hivatalos mezőgazdasági szolgálatát.

Olcsoobbodtak az élelmiszerek, míg drágultak egyes szükségleti cikkek augusztusban

Az Argus című fővárosi közgazdasági szaklap, mint minden hónapban, úgy ezúttal is közli Viátor módszere szerint összeállított, augusztus hónapra vonatkozó árindeket. Az árkimutatás, az 1916. augusztusi árszínvonalét százas alapszámmal véve, az összehasonlító táblázatot a következőképpen közli: Élelmiszerek: 1938. augusztus 30-án 3663, július 30-án 3715 és 1935. december 30-án 3374. Ruházati cikkek: 1938. júliusában és augusztusában változatlanul 4453, míg 1935. decemberében 3777 volt az indexszám. Különböző gyűjtőnév alatt összefoglalt szükségleti cikkek: — ide tartozik a lakás, a szappan, a tűzifa, épületes stb. — árának alakulása a következőképpen történt: 1938. augusztus 3777, július 3752, azután 1935. decemberében 3194 volt az indexszám. Ezek szerint tehát az élelmiszereknél olcsóbbodást, a különböző szükségleti cikkeknel drágulást hozott az augusztus, a ruházati cikkek árszínvonalára pedig nem változott. Az általános középárny alakulása a következő: 1938. augusztus 30-án 3964, július 30-án 3973 és 1935. decemberében 3446 az indexszám. Ez azt jelenti, hogy augusztusban 39.64-szer volt drágább az élet, mint 1916. augusztusában. Mivel az elmúlt hónapban az élet az 1916. évi árszínvonalának 39.78-szorosa volt, az augusztus hónap olcsóbbodást hozott a júliusi árrakkal szemben. Az árcsökkenés a bálnál, burgonyánál, kenyérenél és hálnál következett be.

A mexikói-német petroleum-megállapodás részletei

Newyorkból jelentik: A Newyork Times jelentése szerint a mexikói nemzeti közajkezelőség megkötötte az első tényleges megállapodást, amely mexikói kőolajtermékeknek német iparcikkekre történő beváltásáról intézkedik. Németország újspapírt, villamosági cikkeit és egyéb ipari termékeket szállít a mexikói piacra. Az első szállítmányokat már kölcsönösen utnak indították. Hasonló egyezmény van előkészületben Mexikó és Olaszország között.

Csökkeni a kőolajtermelés

A jelenlegi nemzetközi politikai feszültség tragikus kibontakozásának egyik akadályja — a kőolaj. Történetesen úgy alakult a helyzet, hogy mindazok az országok, amelyek petroliumot termelnek, kőolajjal rendelkeznek, vagy a kőolaj szállítási útjainak ellenőrzése kezükben van, ahhoz a táborhoz tartoznak, amely nem akarja a háborút. Ami a kőolaj jelenlegi nemzetközi helyzetét illeti, 1938. év első öt hónapjában — az 1937. év hasonló időszakával összehasonlítva — a termelés oly csekély mértékben emelkedett, hogy szinte változatlanul mondható. Míg 1937-ben a termelés 111 millió 365.000 tonnát tett ki, addig idén ez a tétel 112 millió 537.000 tonnára emelkedett. Az emelkedő termelést felmutató országok között, első helyen Oroszország áll, utána Venezuela, Iran, Hollandia és Trinidad következnek.

Romániában, sajnos, a termelés újabb csökkenést mutat. A tavalyi 3.1 millió tonna kőolajhoz, az idén 2.8 millióra hanyatlott, míg Mexikóban a visszaesés ennél is nagyobb: 3 millióról 1.4 millió tonnára csökkent. Tavaly még Románia a termelő országok sorában az ötödik helyet foglalta el, addig idén a hatodik helyre szorult. Mexikó a hatodik hely helyett a nyolcadik helyet foglalja el.

„SCALA“ Nagy filmek színháza. Tel. 10-12
Egész néten: RONALD COLMAN
legnagyobb alakítása

ZENDAI FOGOLY

világláger Eclair h'radó

Ma, csütörtökön délután 3 órakor matiné mérsk hely.

Előadások kezdete naponta: 5, 7.15, 9.30 órakor.
Matinék: szombaton délután 3 órakor, vasárnap
11.30 és délután 3 órakor, késéket helyárrakkal

Megszüntette a magyar kormány a Fabehozatali Intézetet, amely helyett a magyar külkereskedelmi hivatal fogja a faimportot lebonyolítani

Az erdélyi faexportöröket közelről érinti az a hír, hogy a magyar kormány elhatározta a Fabehozatali Intézet Rt. megszüntetését, illetve megvonja az intézettől a fabehozatal irányítására vonatkozó állami megbízást. A Fabehozatali Intézet Rt. 1933-ban alakult meg a fakereskedelmi érdekeltségek bevonásával és a kormány erre az intézetre bízta a műfabehozatal lebonyolítását. A Fabehozatali Intézet osztotta szét a behozatali engedélyeket és tárgyalt a külföldi fa-termelő érdekeltségekkel a fabehozatali kontingensek lebonyolításáról. A Fabehozatali Intézet megbízatása 1938. december 31-ig volt érvényben és ezért kellett nagy meglepetést, hogy elhatározta a kormány a vállalat megszüntetését és irodáit már 13 is zárták. Valószínű, hogy a fabehozatali ügyek intézésével is a Külkereskedelmi Hivatalt fogják megbízni, de egyelőre még nem tartozik a hivatalhoz a fabehozatali kérések elbírálása.

A magyar fakereskedelem körében nagy az idegesség amiatt, hogy a behozatali engedélyek szétosztása körül az utóbbi időben zavarok mutatkoznak. Három héttel ezelőtt osztották szét a román fenyő-firész-behozatali kontingenst, de annak csak felét adták ki a kereskedőknek, míg a másik felét egyelőre visszatartották. Fakereskedelmi körökben attól tartanak, hogy a kontingens második felét elvonják a tulajdonképpeni kereskedelemről és attól távolállók között fogják szétosztani.

— A HITELHIÁNY ALTAL OKOZOTT NEHEZSÉGEKET VIZSGÁLJA A BUCURESTII KERESKEDELMELMI KAMARA. A bucurestii kereskedelmi és iparkamara felhívta az összes kereskedelmi érdekteljesítők, saját számlára ipart vagy kereskedelmet folytató érdekteljesítők, hogy sürgősen közöljék részletes emlékiratban azokat a nehézségeket, amelyeket a hitelhiány okoz számukra.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Közép-amerika, Kuba-Mexiko, Dél-amerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

Üdülést és sok örömet nyújtanak!

Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospectusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

Képriséleténél:

Külföldi utazásiroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-30

Megalakult az E. G. E. gyümölcs-termelési szakosztálya

Szász Pál dr. a gyümölcskivitel megszervezésének fontosságáról beszélt

Az EME és az EGE által rendezett öt napra terjedő kiállítás és vásár véget ért. A református kollégium dísztermében megalakult az EGE gyümölcs-termelési szakosztálya. Az alakuló gyűlést dr. Szász Pál, az EGE kiváló elnöke az alábbi beszéddel nyitotta meg:

— Az Erdélyi Gazdasági Egylet munkájában annyira haladt, hogy szakosztályok alakítására gondolhat. A szakoktatás terén tapasztalhattuk, hogy a gyümölcs-termelés és kertészet terén a kisgazdák eredményt alig tudnak felmutatni. Megveszik a facsemetékét, elültetik, azok később teremnek is, de a termést nem tudják értékesíteni. Többször kaptunk külföldről komoly ajánlatokat, de szervezetlenség hiányában kisgazdáink elestek az exporttól. Olyan nagyon hirdetjük, hogy Erdély kijünő gyümölcs-termő és be kell látnunk, hogy ez szükségessé teszi azt, hogy az erdélyi gyümölcs-termelők meg legyenek szervezve. Nekünk szükségünk van szakszerű tudásra és tapasztalatra ezen a téren. Mint ahogyan az Erdélyi-részi Méhész Egyesület egy ilyen szép kiállítást tudott rendezni, éppen úgy meg kell legyen az EGE-nek is a kiállítása, hogy azoknak az embereknek a munkáját is bemutathassuk, akik szaktudással rendelkeznek és bírnak a gyümölcs-termelés terén. Ez a munkamegosztás és a munkában mindenkinek részt kell vennie. Ezen szaktudással bíró EGE-tagok önként kell, hogy vállalják a gyümölcs-termelés és kertészetrel foglalkozó gazdák irányítását. Csak egy ilyen önkéntes munka lehet képes arra, hogy egy ilyen szakosztályt létesíthessünk. A szakosztály nehézségekké fog küzdeni, de ha eleinte akár milyen kis eredményeket is érünk el, ki kell tartunk célkitűzéseink mellett. Ez a kérdés eddig is érdekelte az EGE tagjait, akik gyümölcs-termeléssel foglalkoztak. Ezeknek részben élethivatásuk gyümölcsfaoltványok, iskolák csinálása. És mi teljes erőnkkel azon tagjaink mellé kell álljunk, akik ezzel foglalkoznak. Biztosnak kell lennünk abban, hogy ha az EGE ajánltatványt valakinek, az azt fogja-e kapni, ami neki kell. Az EGE-nek mellé kell állnia és támogatnia kell tagjait ebben a munkában, de minden munkát ellenőrizni kell. Ez nem áll ellentétben az EGE célkitűzéseivel, hogy tagjait szolgálja és támogatja, amint csak tudja. Ez csak akkor immoralis, ha nem teljesíti azt a munkát, ami célravezető. Tehát megnyugtató akarom a szakosztálynak azon tagjait, akik ilyenfel foglalkoznak, ne méltóztassanak rátilásokkal önmagukat befolyásolni, mert az nem fogja munkánkat előbbre vinni. A közcél elérésének szolgálatában kell állnunk és mindenki tudásának legjavát kell adja. Az EGE szükségesnek látja ezen szakosztály megalakítását és felkértem gyümölcs-termelő gazdatársaimat, hogy lépjenek be a szakosztály tagjai közé és fejtsenek ki tevékeny munkát sajátmaguk és többi gazdatársaik érdekében.

— A CÉGEK KERESKEDELMI KOMOLYSÁGÁNAK MEGALAPOZÁSÁT SZOLGÁLJA A GABONAEXPORTŐR-FOGLALKOZÁS MEGRENDSZABÁLYOZÁSA. Fővárosi lapjelentések szerint — mint azt már közöltük — a nemzetgazdasági miniszter nemrégiben elhatározta a gabonaexportőr-foglalkozás megrendszabályozását. Az intézkedések nem károsítanak meg a jelenleg már működő komoly cégeket és vállalatokat, hanem a következő célokat kívánja szolgálja. A cégek kereskedelmi komolyságának megalapozását, a cégek belső szervezését, különös tekintettel a külföldi piacokra, az utóbbi öt év exporttevékenységének ellenőrzését, elsősorban az ez évi terméssel lebonyolított üzletek szempontjából.

— Zsrosszóda-kivitel Törökországba. Constantinából jelentik: A Durostor-gőzös 50 ezer kiló zsrosszódát hajózott be törökországi rendeltetéssel. Ebben az évben ez az első szóda-kivitelünk.

— Csökkenés a devizák hivatalos árfolyamában. Az effektív devizáknak a Banca Națională által meghatározott árfolyamainál a következő csökkenéseket jegyezték: Angol font 689.31-ről 686.55-re, dollár 142.25-ről 142.21-re, egyiptomi font 706.56-ről 703.80-ra, németalföldi forint 77.14-ről 76.80-ra, palesztinai font 690-ről 687.24-re, svájci frank 32.36-ről 32.22-re csökkent. Az északi országok devizaárfolyamai is estek.

Tárgyalások negyven ezer vagon buza angliai exportjáról

Az angol sajtó jelentése szerint rendkívül előrehaladott állapotban vannak azok a tárgyalások, amelyek 40 ezer vagon romániai buza angliai kivitelére vonatkoznak. A buza a román hatóságok tulajdona maradna, mindaddig, amíg napi áron a szabad piacon el nem adják. A megállapodás értelmében a buza vételárának 40 százalékát az angol-román clearing-számlára fizetik be, 40 százalékot angol importárúk vásárlására használnak fel, 20 százalékkal pedig a román kormány szabadon rendelkezik.

— Létrejött az első üzlet az új devizarendszer alapján. Az érdeklő bankok képviselői ismét értekezletre gyűltek össze a nemzetgazdasági miniszteriumban, hogy az új deviza-rendszerrel kapcsolatos helyzetet megbeszéljék. Egyébként hétfőn létrejött az első olyan üzlet, amely a szabaddá tett kvóta árúbabocsátásából származik. Ez alkalommal egy görögországi viszonylatban létrejött gabonaügylet vételárának 30 százalékát hozták forgalomba. Egy angol font eladási értéke 1060 lei volt.

— Csökkent a forgalom a londoni tőzsdén. Londonból jelentik: A közép-európai helyzet hatása nagy mértékben érezhető az angol tőzsdén, ahol az üzleti forgalom a minimumra csökkent. Csekély számú üzletkötés mellett bizonyos árfolyam-lemorzsolódás is mutatkozott, ami azonban lényegtelen.

— Kedvezmények a rizs- és gyapottermelők részére. Még január 16-án minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg, amely a gyapotot és rizset nemzetgazdasági szempontból elsőrendű fontosságú termékeknek nyilvánította és 1938. április elsejétől 1948. április elsejéig mindazon termelőhelyek után, amelyeknek nagysága meghaladja a 0,5 hektárt, — a pénzügyminiszterium 1938. szeptemberében kiadott körrendeletére értelmében, — teljes mentességet engedélyezett a mezőgazdasági adónál. Ennek a kedvezménynek folyósítása szintén a kedvezményekre vonatkozó 1937. évi miniszteri rendelet értelmében történik meg.

— Nemzetközi kereskedelmi értekezlet Varsóban. Varsóból jelentik: A nemzetközi kereskedelmi értekezlet a lengyel fővárosban megkezdte munkáját. Összesen 21 ország — közöttük Románia — megbízottai ültek össze, hogy a nemzetközi kereskedelem problémáit megtárgyalják.

Önhibáján kívül nyugdíj nélkül maradt tiz volt városi gépüzemi alkalmazott

Küldöttségileg kérték sérelmeik orvoslását Riscutia helyettes polgármestertől

Tiz elkeseredett, kétségbeesett ember kereste fel szerda délelőtti Riscutia Moise alezredest, polgármesterhelyettest. A küldöttség tagjai évekkézelőt a városi üzemek alkalmazottai voltak, majd nyugdíjba kerültek, egy 13 év előtti végzetes tévedés miatt azonban nyugdíj nélkül maradtak és most már évek óta hiába próbálják az önhibájukon kívül bekövetkezett helyzetet megváltoztatni.

Még 1925-ben történt, hogy a belügyminiszterium rendelkezést bocsátott ki, amelynek értelmében az önállóan működő városi és megyei nyugdíjalapokat a központi nyugdíjpénztárhoz kellett az intézményeknek beszolgáltatni. Ezzel az ilyen nyugdíjintézményekben tömörült érdekelteket a központi nyugdíjpénztár hatáskörébe utalták. A vonatkozó rendelkezést az aradi gépüzemek akkori igazgatója is kézhez vette, úgy látszik azonban féltékeny értekezletre, mert annak jelentőségét csak magára vonatkoztatta. A gépüzemi igazgató ugyan is szerződéses alkalmazottja volt a városnak, tehát nyugdíjjogosultsággal nem bírt. Ezért aztán azzal a megjegyzéssel küldte vissza a város vezetéséhez a nyugdíjalap beszolgáltatására vonatkozó utasítást, hogy ez nem érdekli a gépüzemet. Ettől függetlenül a gépüzemi igazgató arról sem intézkedett, hogy az üzemek nyugdíjalapját beszolgáltatassák a központi nyugdíjpénztárhoz.

Többszöri érdeklődés és a gépüzemi igazgató kelő tájékoztatása után négy évvel később, 1929. szeptember 6-án egy írásban beszolgáltatották a gépüzemek nyugdíjalapjának egy részét, azonban ez olyan módon történt meg, hogy a nyugdíjra jogosult tisztviselők kimutatását nem küldték be a központi nyugdíjpénztárhoz, nem kérték ezek jogainak elismerését és általában mellőzték a szükséges formalitásokat. Amikor azután a gépüzemek több alkalmazottját a város különböző címen nyugdíjazta, a központi nyugdíjpénztár nem volt hajlandó elismerni fizetési kötelezettségét, mert arra hivatkozott, hogy az illetőket nem jelentették be.

Elképzte hető, hogy milyen kétségbeejtő helyzetbe kerültek ezek a tisztviselők, akiknek száma a mai napig fizre növekedett. Az érdekeltek között volt egy tisztviselő, aki — nem utolsó sorban a nyugdíj nélkülözése miatt jelentkező bajok következménye képpen — időközben elhunyt és most felesége kétségbeesetten fáradozik férje jogainak elismerésén.

Több ízben történt közbenjárás a különböző polgármestereknél a lehetetlen helyzet és súlyos sérelem orvoslása érdekében. A nyugdíj nélkül maradt nyugdíjasok pert is indítottak, illetve a legfőbb számvevőszékhez fordultak jogorvoslatért és beadványaikban kifejtették, hogy rajtuk kívül eső okok miatt nem foszthatók meg befizetett illetményeik élvezetétől, különös tekintettel arra, hogy nyugdíjárulékaikat az évekkézelőt elkövetett mulasztás után is rendszeresen fizették és a nyugdíjpénztár minden alkalommal bevételezte ezeket az összegeket. A számvevőszék két ellentmondó döntést hozott a már letárgyalt ügyekben. Egyik határozat elutasította a keresetet, a másik ítélet viszont

egy teljesen azonos ügyben helyt adott a feltehetőleg lebbező kérelmének és elismerte jogait.

Mindkét ügy jogerős ítélete azonban tovább húzódik és a mai napig sem történt meg végleges döntés.

Ugyátszik, volt városvezetés, amelynek tagjai belátták, hogy a tiz nyugdíjazott gépüzemi alkalmazott sorsán a városnak valamiképpen javítani kell. Ezért — régebben — intézkedés történt, hogy a tiz volt alkalmazott javadalmazásának egy részét előleg emén folyósítsák. Később azonban — ez a közelmúltban történt már — ugyan csak városvezetőségi határozat alapján ezeket az előlegeket megszüntették, mert Orezeanu Romulus törvényszéki főnök, kirendelt polgármester arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez az előleg-folyósítás törvénytelen. Tulajdonképpen ez az újabb rendelkezés, amely jogos járandóságaiakra még tőredékét is megfosztja a volt városi alkalmazottakat, tette időszerűvé a tiz érdekelt küldöttségjárását. A súlyos helyzetben lévő, minden jövedelem nélkül maradt nyugdíjas azt kívánja elérni, hogy elsősorban folyósítsák számukra továbbra is az előlegeket, vagy helyezték vissza őket állásaikba. Ez az utóbbi megoldás természetesen nehézkes és többnek az esetében megvalósíthatatlan is. Leginkább azt szeretnék azonban a nyugdíj nélkül maradt nyugdíjasok, hogy a város saját hatáskörében térjen vissza a 13 év előtti gépüzemi igazgató hibájára, pótolja a mulasztást és, ha kell vállalja a volt gépüzemi igazgatójának eljárásából származó következményeket. Ez annál inkább lehetséges lenne, mert a volt alkalmazottak szerint, a gépüzemek nyugdíjalapjából még mindig tekintélyes összeg áll közvetlen rendelkezésre.

Utazzon

Földközi-tengeren

és a Dalmáciai partokon

(Constantza—Vence) szeptember 15-én

a „Lovcen” luxushajóval
Heti kirándulások Istanbul-ba

Prospektusok és információk:
„ORT” Organizația Română de Turism
București, Calea Victoriei 70.
Timișoara I. ker., Strada Venetia 2.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 8

București. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktuálitások. 19.15: Táncczene gramofonlemezek. 20: Ovidiu Papadima felolvasása. 20.15: Constantin Stroescu énekhangversenye. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: D'Albert, Lafite, Mikorey, Schreken, Hahn. 20.40: Maria Tanase román népdalokat énekel a Miticu Mată zenekar közreműködésével. 21.05: Művészeti felolvasás. 21.20: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. 22: Sport. Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.53: A Dinu Serbanescu-zenekar szórakoztató játéka. Közvetítés a sinai-i kaszinóból. Gica Petrescu énekszámával. 23.45: Hírek a külföldre német és angol nyelven.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet mise után Tóth Tihamér dr. püspök mondja. 12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet Krajnyák Gábor tb. kanonok, plébános mondja. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.20: Zenekari hangverseny. Szünetben kb. 14.05: Világhíradó. Máthé Elek előadása. 15: Hanglemezek. 16: Harsányi Gizi meséi. 16.30: A rádió szalonzenekara. 17.40: 1. Segítség. 2. A vásárcsarnokban. Thury Zsuzsa elbeszélései. 18.10: Táncclemezek. 19.15: A két Wesselényi. Asztalos Miklós előadása. 19.45: Pertis Jenő és cigányzenekara. Közben 20.15: Hírek szlovák nyelven. 20.50: Sporteredmények. 21: Londontól Bánfalvaig. Hangjáték egy felvonásban. Kb. 22: Hírek. 22.20: A Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.30: Végh Sándor hegedű

zongorakisérettel. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Weidinger Ede szalonzenekara. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19.45: Konvhaművészet a Távolvelethe. 20.20: Kánkán. Pukánszky Kádár Jolán csevegése. 21: Hírek. 21.40: Cigányzenekar. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Hanglemezek.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 9.

București. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. A rádió zenekara játszik. Vezényel Ion Ghiga. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Különléle népek dalai. (Gramofonlemezek.) 15.20: Közlemények. A rádióval kapcsolatos időszerei kérdések. 19.17: Vegyes zene gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Lortzing, Piernó, Ganne, Gallet, Verdi, Rinski-Korkakov, Müllöcker, Moskovszki, Berlin, Popescu-Peppu. 20.20: Ion Conea előadása a hegycinekről történelmi vonatkozásban. 20.35: Th. Sibiceanu zongorahangversenye. Amerikai rapszódák. 21.05: San Giorgiu egyetemi tanár felolvasása. 21: „Lammermoori Lucia“, opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Donizetti. (Gramofonlemezek.) I. felvonás után (22—22.15): Hírek. A II. felvonás után (22.50—23): Sport. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Mátyás király a katoná. Irta Pap Miklós. (Felolvasás.) 11.45: Sport és munka. Irta Láng Sándor. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Kiss Lajos és cigányzenekara. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákkézfőnöke. Utána: Ifjúsági közlemények. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A lakóhelyek berendezése légtelmi szempontból. 18.25: Haydu István gondolkázik zongorakisérettel. 19: Sportközlemények. 19.10:

Hanglemezek. 20: Szigetvár védelme. Julier Ferenc ny. ezredes előadása. 20.30: Christophides Jánosné és Lontas Konstantin görög dajokát énekel, zongorakisérettel. 21.15: A rádió külügyi negyedőrája. 21.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40: Hírek. időjárásjelentés. 23.05: Éttermi közvetítés. 0.10: Jazz.

Budapest II. 19.30: Nagy magyar fizikusok. 20: Friedler Katalin zongorázik. 20.30: Paizs Elemér elbeszélései. 21: Hanglemezek. Közben 21.30: Hírek.

UJ KÖNYVEK

— Fogolytábor békében. Szücsné Lengyel Margit: „Fogolytábor békében“ c. műve az 1937. év Mikszáth Kálmán-pályázaton kitüntetett regény. A bányamérnök, bányatisztviselő és bányamunkások életét ecseteli művében az átélés megkapó színeivel a szerző. Nem a munkanélküliek sorsát, hanem azokat, akik ebben a forrongó, háború utáni keserves időszakokban állásban vannak. A diplomások küzdelmeit, kiknek jól-rosszul sikerült elhelyezkedniük. Kiragadott egy kis hegytől koszorozott, völgykatlanba rejtett bányatelepet az élet sok-sok képletes fogolytáborba közül és ennek keretében mutatja be, hogy tulajdonképpen mindenki fogoly, aki mint alkalmazott keresi meg a kenyerét. És még azoknál is lelkünk heiső keretei között is rabok a szereplők, láthatatlan porkolab tartja a bilincset: a saját lelkiismeretünk... Tehetséges új írónő avatunk e könyvvel. Pantheon-kiadásban. „Modern Magyar Regények“ sorozatában (Berendné: A lüktető talaj íve 185.— lei, költve 251.—, Földes Jolán: Fej, vagy írás íve 158.— költve 191.—, Földes Jolán: Mária jól érett íve 66.—, költve 92.—, Gergely Márta: A salakmosó íve 106.—, költve 145.—, Gergely Márta: Én, Máthé Erzsébet íve 50.—, kve 79.—, Gergely Márta: Szolgálni jobb íve 92.—, kve 125.—, Kertész Erzsébet: Juliusi szerelem íve 50.—, kve 79.—, Kertész Erzsébet: A családi pensio íve 79.—, kve 112.— lei). Szücsné Lengyel Margit: „Fogolytábor békében“ ára füve 119.— lei, költve 158.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Pantheon-kiadványok teljes jegyzékét.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 20 lei.** :: szó 2 lei

H Á Z A S S Á G

Biztos egzisztenciája, komoly, keresztény ur keresi 26 körüli egészséges, csinos urileány ismeretségét házasság céljából. Leveleket kérek „Magánhirdetés“ jelígre Rudoif Mosse, Cluj, Calea Victoriei 4.

ALKALMAZÁS

Modelasztalos, aki tervrajzok alapján önállóan dolgozik, gyárvállalathoz felvétezik. Cím a kiadóban. 5646

Rádiószerelet jó fizetéssel azonnalra, állandó állásra felveszek. Radio Krausz, Arad.

Kifutóú kerékpárral azonnal felvétetik. Cím a kiadóban.

LAKÁS

Nagy műhely bármilyen üzemeck, elosztva kisebbeknek is. kiadó. Str. Dna Palasa 77—79. 5589

Egy szép uccai butorozott szoba okt. 1-re kiadó. Str. Eminescu 44. 5651

ÜZLET

Egy jömeneteli fatelep más elfoglaltság miatt átadó. Cím a kiadóban. 5610

VÉTEL-ELADÁS

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakatnál. Str. Marie Chendi 9. udvari raktárban 5218

Használt fürdőkád eladó. Str. Mărășești 12. házmeister. 5648

Zongora, rövid, keresztthuros, elsőrendű bécsi. eladó. Cím a kiadóban. 5652

Eladók:

egy eredeti német gyártmányú szarító berendezés, kazánal együtt. egy 700 mm és egy 300 mm szalagűrész indítókkal és motorokkal. 6 drb. 6 sziendlis enyvező vasbak és egy koricadaráló. Arad. Str. Consistorului 42. 5451

TI SZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cím a kiadóban.

Dionálók, ebédlős,

kombináltsekrény, roasztalok, csillárok, tustóit tölgy urizoba, antik nála, bikdermayer tölgyarn tura, fiókos seoretair, antik sekrények és vitrine nagy választékban.

Zálogköcsönök

közvetünk. Előlegat adunk, zálogcédulaját ocsón osszaobijux.

TEMPO bizományi üzlet, F scier Elz-palota.

KÜLÖNFÉLÉK

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulatúrapapírt, ócskavasat, padlástolmát, — Vásáro ok lakásban es padlason heverő bármilyen felteleges haimit, lim-tomot stb Vidékre is megyek. Cimezet lakásomra. Levelezolap- vagy személyes hívás: a hazhoz jövök. Goidu-1931 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-16. Telefon 26-16.

Sírban—Világosan

a piaci villamosmegállástól 15 perenyire, 2 tagban lévő igen jókarban tartott hiánytalan szőlő, részben esemege, részben borszőlőtőkék, hegyoldalon, közel a várhoz 5000 tőke, 150 gyümölesiával, kolna, kút, 35 ezer, 3800 tőke, 100 gyümölesiával, kolna, kút, 22 ezer, elköltözés miatt, alkalmi árban.

Hatschek

INGATLANIRODA

Arad, Bulev. Carol 46. ::: :::

Férfiülés, elsőrendű, izr. neológ templomban bérbeadó. Cím a kiadóban. 5637

Beraktározási raktárban féregmentes, tiszta helyiségben lakásberendezések beraktározhatók. Butorok eladását vállalom. Sürgősen eladó 2 hálószoba, nagy szalontükör, nagy üvegfa, cselédágy, csillárok, székek és asztalok. Str. Moise Nicoară No. 9—11. 5615

HATSCHEK

Ingatlanforgalmi Iroda

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott) előnyös alánlatok:

Házak nagy kerttel és gyümölcsösök:

Főpostához közel emeletes sarokbérház, 8 fürdőszobás és 5 kislakás, 600 öl kert, jó hozam, 1.500 ezer. — Törre épült belvárosi sarokbérház, 6 bérlemény, nagy front, 1.500 ezer. — Eminescu-ucca táján ötszobás luxusvilla, modern összkomfort, 300 öl gondozott parkgarázs, 850 ezer. — Marosparti emeletes ötszobás, hallos, fürdőszobás, parkettás, gazd. épületekkel, 840 öl kert, 700 ezer. — Pernyáva jó helyén részben új, magas földszintes héttakásos (elő. fürdőszobás, esslingeni rollók), 330 öl gyümölcsös, 550 ezer. — CFR igazgatóságához közel háromszobás, elő. fürdőszobás 2x2, 3x1 szobás teljes lakás, pince, 300 öl elválasztható gyümölcsösökert, 520 ezer. — Iparos Kulturházhöz közel alapincézett négyszobás, elő. fürdő, cselédszobás, 440 öl gyümölcsös, 500 ezer. — Közékházhöz közel magasföldszintes, háromlakásos, nagy kerttel, 331 ezer. — Víznyelvekhez közel emeletes, háromlakásos, elő. fürdőszobákkal, 600 öl kert és gyümölcsös, 350 ezer. — Gyermekórházhöz közel alapincézett új magasföldszintes, modern négyszobás, elő. fürdő, cselédszoba, külön 3 kislakás, 300 öl gyümölcsös, 310 ezer. — Cozâlniceanu-ucca mellett új háromszobás villa, elő. fürdőszobával, pince, nagy kert, 295 ezer — Erzsébet-mozi táján, autobuszmegállóval magasföldszintes 2x2 szobás teljes lakás, 280 öl gyümölcsös, 360 ezer. — Seminariumhoz közel négylakásos, erős ház 260 öl kerttel, jó hozam, 220 ezer. — Mărășești-uccához közel alapincézett 4 lakásos, nagy kerttel, 200 ezer. — Dorobantilor-ucca mellett magasföldszintes háromlakásos, 400 öl gyümölcsösökert, 185 ezer. — Külvárosi üzletes sarokház 4 bérleménnyel, 320 öl gyümölcsös, 150 ezer. — Gyermekórházhöz közel háromlakásos erős ház, gazd. épületekkel, 300 öl gyümölcsös, 155 ezer. — Kölesön bekebelezésre. 5650

Legújabb jelentéseink:

Állítólagos rendőrbrutalitások miatt a szudétanémetek megszakították tárgyalásaikat a kormánnyal

Prágából jelentik: Az amugyis izgalmas nemzetiségi tárgyalásokat kínos esemény zavarta meg. Märisch Ostrauban ismét kiéleződött a helyzet a hatóságok és a szudétanémetek között. Berlińi jelentés szerint Kölner, Noiwirt, May, Kusore és Werner szudétanémet képviselők szerda reggel Märisch Ostraubába érkeztek, hogy a rendőrség által letartóztatott és bántalmazott 28 szudétanémet polgár ügyét kivizsgálják. A képviselők először a kerületi törvényszék épületébe mentek és miközben itt tartózkodtak, a szudétanémet lakosság gyülekezni kezdett az épület előtt. Néhány perccel később

lovasrendőrök jelentek meg a helyszínen és gumibotokkal verni kezdték a tömeget, amely egyébként már amugyis oszolni kezdett. Az eseményeket látva, a szudétanémet képviselők interválni akartak a rendőrsztag parancsnokánál. Alig tettek azonban néhány lépést feléje, amikor

az egyik rendőr korbácsával May képviselő arcába sújtott, hár az igazolta képviselői minőségét. A lovasrendőr az igazolvány láttára kijelentette, hogy őt ez nem érdekli. Egy másik szudétanémet képviselőt ugyancsak ostorral ütöttek meg és a falhoz szorították. Végül

a rendőrök letartóztatták May, Kusore és Kölner képviselőket.

hár mindhárom igazoló jegyét állandóan kezében tartotta. A letartóztatásokra mégsem került sor, mert a Märisch Ostrauai rendőrség parancsnoka, akinek jelentették az esetet eltekintett ettől, de azt a választ adta, hogy a képviselőket bántalmazó rendőröket nem függeszti fel, ellenben vizsgálatot indít a történet pontos megállapítására. A szudétanémet képviselők tiltakozó táviratot intéztek a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez.

Tropauban szintén játszódott le a rendőrség és a lakosság egy része között. A szudétanémet asszonyok gyermekeikkel a városházához vonultak, annak megérdeklődésére, vajon gyermekeiket tényleg beírathatják-e németnyelvű iskolába. Amikor az asszonyok tömege a városháza elé ért, feltűntek a rendőrség emberei, akik gumibotokkal támadtak a nőkre és gyermekekre. Ennek során több asszonyt letartóztattak, később azonban szabadon bocsátották őket. A Märisch Ostrauban tartózkodó szudétanémet képviselők a tropai események miatt külön tiltakozó táviratot menesztettek a köztársaság elnökéhez.

Prágai jelentés szerint a szudétanémet-párt tárgyaló bizottsága megkezdte a tanácskozást a cseh kormány legújabb javaslatára felett. Tárgyalás közben érkezett meg a mäsrisch-ostraui incidensnek híre. A bi-

zottság erre elhatározta, hogy közli a miniszterelnökkel a következőket:

„A szudétanémet-párt tárgyaló küldöttsége kénytelen megszakítani a további tárgyalásokat. A szudétanémet lakosságban az a benyomás kerekedett felül, hogy a kormány az egyes pontok végrehajtását komolyan veszi, a mäsrisch-ostraui események azonban azt bizonyítják, hogy a kormány nem uralja teljes mértékben a helyzetet és jelen pillanatban képtelen a további tárgyalások határozatainak végrehajtását biztosítani. A mäsrisch-ostraui rendőrség eljárása ellentétben áll a kormány szándékaival“.

A szudétanémet-párt tárgyaló küldöttsége a történetekről értesítette Benes köztársasági elnököt és Runciman lordot, aki délután 5 órakor fogadta őket kihallgatáson.

Kundt és Reinhe szudétanémet képviselők a délutáni órákban tárgyalást folytattak Hodzsa miniszterelnökkel, akivel közölték, hogy Morva Sziléziában és több más helyen a letartóztatások tovább folynak. Az eredeti terv szerint a két képviselő szerda este újabb tárgyalásra volt hivatalos a miniszterelnökhöz, hogy azonban az új helyzet miatt erre sor került-e, arról egyelőre még nem érkezett jelentés. Hodzsa miniszterelnök még délelőtt 1 órakor áhnyújtotta a két képviselőnek a kormány újabb indítványát.

Ugyátszik, ezek az események döntően befolyásolják a további kibontakozást, amely iránt pedig a prágai angol megfigyelők élénk várakozással tekintettek. Kedden, amikor Asthon Gwatkin felkereste a szudétanémet képviselőket és felkérte őket, hogy jelenjenek meg Benes köztársasági elnöknel, gratulált nekik ahhoz, hogy sikerült a karlsbadi pontokat tárgyalási alapul elfogadtatni a cseh kormánnyal. Valóságos csodát sikerült ezzel elérnem — mondotta többek között — és most már visszavonulok, mert a további tárgyalásokat Hodzsa Milán miniszterelnök vezeti.

A cseh sajtó kevésbé reményteljes az új javaslat iránt.

A lapok részletesen foglalkoznak azzal a ténnyel, hogy a csehszlovák kormány elfogadta a karlsbadi nyolc pontot. A sajtó általában megállapítja, hogy az eredeti német javaslat elfogadása Csehszlovákia meggyengítéséhez vezet. Ha Csehszlovákia teljesen sikerül rákényszeríteni ezeket a pontokat, úgy a további harc a határok megvédésére eredménytelen kísérlet lenne.

Különben cseh részről is sérelmeket jelentenek. A „Ceteka“ jelentést közvetített, amely szerint szeptember 7-ikén reggel 9 órakor öt német repülőgép ékalkabban csehszlovák terület felett átrepült. A jelentés leadásakor a sajtóiroda hangsúlyozta, hogy szeptember 5-én ugyancsak határsértést követett el egy német repülőgép.

Derülátóan ítélik meg Nürnbergben a nemzetközi helyzetet Hitler beszédét mondott a munkaközösség tagjaihoz és üdvözölte az osztrák munkásság képviselőit

Nürnbergből jelentik: A kora reggeli óráktól kezdve feláthatatlan tömeg vonult a Zeppelin-mezőre, hogy szemtanúi legyenek a munkaszolgálatos ifjúság felvonulásának. Az ünnepségen megjelentek a legfőbb hivatali méltóságok és a párt vezetőségének minden tagja. Reggel 9 órakor érkezett meg Hitler kancellár, akit immpélyesen fogadtak. Megérkezése után megkezdődött a birodalmi munkaszolgálat tagjainak felvonulása. Nagy tetszést aratott az óriási közönség előtt a volt esztrák munkaszolgálat tagjainak felvonulása. Érdekes képer nyújtott a munkaszolgálat 32 zenekarának, 1200 zenészenek együttes felvonulása. A felvonultak elhelyezkedtek a Zeppelin-mezőn és ezután 40.000 munkaszolgálatos tisztelgése következett. A tisztelgés után Hitler birodalmi Főzér beszédet intézett hozzájuk. Megemlékezett az öneláldozó és szédületes munkáról, amit az ifjúság végzett. Kiemelte a volt osztrák munkaszolgálatosok szép teljesítményét. A legfontosabb a nemzeti szocialista építómunka szempontjából új területeket termékkennyé tenni és biztosítani a birodalom határait. Többek között ezeket mondotta a vezérkancellár:

— Most először üdvözölhetem köztetek a szervezett munkások között szülőföldem képviselőit. Nemesak szimbólikusan, hanem valóságban is beléphettek a német munkaközösségbe! Az ázó, amelyet hordoztok, a mi munkaközösségünk jelképe. Azért vagytok itt, hogy minden körülmények között megvédjétek a Birodalmat és függetlenségét biztosíthassátok. Az ázó — új földet terem s biztosítéka a régi területeinknek. Tekintsetek észak, kelet és dél felé...

Hitler ekkor egy gondolatnyi szünetet tartott, majd cmelkedett hangon folytatta:

— ...és nyugat felé is! Azért vagytok itt, hogy biztosíthassátok a Birodalom biztonságát és létalapiát! Hitler beszédét egy sokatmondó közmondással zárta be: „Segíts magadon, az Isten is megsegíti“.

A berlini lapok jelentései szerint Hitler kancellár hétfőn mondja el Nürnbergben nagy politikai beszédét. Figyelmet kelt, hogy Eisenlohr német követ m. kedden megérkezett Nürnbergbe, ahol illetékes tisztségűeknek részletes jelentést tett a szudétanémet-kérdés jelenlegi állásáról. Nürnbergben különben a diplomáciai

beszültséget határozottan megengyhültnek látják és egyáltalán nem látnak aggasztó tüneteket. Ez nyilvánult meg Hitler keddi kiáltványában is s a Nürnbergben levő diplomaták is ezt állapították meg.

Londoni jelentés közli, hogy angol beavatott helyről származó értesülések szerint a prágai kormány új javaslatát délelőtt iktatták be az angol külügyi hivatalban, ahol azonnal vizsgálat alá vették azt. A „Times“ mai számában megjelent fejtegetés, hogy a szudétanémetek által lakott csehszlovák területet engednék át Németországnak, angol politikai körökben nagy fel-tűnést keltett. Beavatott helyen kijelentik, hogy ez a gondolat nem fedí a hivatalos angol körök álláspontját.

Újabb katonai intézkedések Franciaországban

A nemzetközi körülményre való tekintettel a francia kormány a szabadságon levő polgári és katonai vezető személyiségeket utasította, hogy szabadságuk lejártá előtt térjenek azonnal vissza állomáshelyeikre. Ennek a rendeletnek alapján a külföldön volt katonai főparancsnokok valamennyien visszatértek és rajtuk kívül a tuniszi, a marokkói és a szárdinai rezidensek és helytartók szintén visszatértek.

Anglia a megőrlások és az egyhangúság elvénak e cíteszt javasolja a Népszöve ségnek

Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint az angol népszövetségi küldöttség a következőket javaslatokat fogja a népszövetségi közgyűlés elé terjeszteni:

1. Az alapokmány megtörilasokról szóló 16-ik szakaszát a tagok többsége nem ismeri el többé és ennélfogva ez a szakasz hatálytalanannak tekintendő.

2. Támadás esetén a népszövetségi tagok a követendő eljárásról tanácskozzanak, de minden egyes tagállam függetlenül dönthet afelett, hogy tesz-e lépéseket, vagy sem.

3. Módotkat és lehetőségeket kell találni, hogy hatályosabbá tegyük a szerződések felülvizsgálásáról szóló 19-ik szakaszt és a nemzetek békéjének megvédését célzó hatályos és bölcs lépések megtételéhez ezentul ne legyen szükséges a tanács egyhangu határozata.

A Daily Herald levelezőjének értesülése szerint a javaslatokat a közgyűlés pártolni fogja.

Progresszív örökösödési adórendszer és házassági kö csönök Magyarországon

Budapestről jelentik: A 8 Órai Újság szerint a kormány elkészítette az örökösödési illeték reformját, amely a gyermekek száma szerint progresszív módon adóztatja meg az örökösöket. A kormány az örökösödési adó reformjából 70 millió bevétel többletet remél és ezt családvédelmi célokra fogja fordítani. Ezekből kívánja elmozdítani a magyar kormány a szegényebb néposztály házassági lehetőségeit olyanképen, hogy házassági kölcsönöket folyósít. főleg azoknak, akik előzetes orvosi vizsgálatnak vetik magukat alá és akikről megállapítják, hogy nem szenvednek örökös-hető betegségben.

Magyarország bejelenti igényét 1948-as olimpiászra

Budapestről jelentik: Az országos magyar testnevelési tanács tegnap este ülést tartott, amelyen megbizta Muzsay Gyulát, a nemzetközi olimpiai bizottság magyar tagját, hogy Magyarország igényét az 1948. ében rendezendő olimpiai játékok megrendezésére jelentse be. A magyar főváros ugyanis elő tudja teremteni a 30 millió pengőnyi összeget a hatalmas arányú olimpiai stadion elkészítésére, de csak abban az esetben lenne érdemes a stadiont felépíteni, ha kilátás van arra, hogy az 1948. évi olimpiász rendezésére Magyarország kap megbizást.